

DZIEŃ BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.**

Redaktor przyjmuje
odpłatnie od godz. 10-12 w por.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Konto czekowe P. K. O. Nr. 205 111

Cena numeru
w Bydgoszczy i na prowincji **gr 20**

Kopistów Redakcja nie wraza

Redakcja Administracja: Mostowa 6, Tel. 22-18

Tele. Redakcji dziennej 22-18
nocny 16-80

Rok IV.

Bydgoszcz, sobota 25 lutego 1933

Nr. 46

Ciężka porażka Niemiec w Genewie

Nadolny całkowicie odosobniony na Konferencji Rozbrojeniowej

Genewa, 24. 2. (PAT.) Komisja główna Konferencji Rozbrojeniowej zakończyła wczoraj dyskusję nad kwestią ujednostajnienia typu armii europejskich przez zniesienie armii zawodowych, jak Reichswehra i powszechne wprowadzenie krótkiej służby wojskowej i przystąpiła do głosowania nad trzema propozycjami, które były jej przedstawione: niemiecką, włoską i francuską. Wniosek niemiecki, zmierzający do odroczenia decyzji aż do załatwienia sprawy materiału wojennego i przedłożenia przez komitet efektywów postawień co do redukcji i wyrównania sił zbrojnych podany był pierwszy pod głosowanie. Delegat niemiecki Nadolny wygłosił dłuższe przemówienie, nie przekonywując jednak nikogo. W głosowaniu Nadolny sam jeden głosował za swoim wnioskiem.

Jest to pierwszy wypadek, że w głosowaniu w sprawach rozbrojeniowych, czy to w komisji przygotowawczej, czy też na samej konferencji przedstawiciel Niemiec jest całkowicie odosobniony. Przy głosowaniu nad rezolucją z dnia 23 Lpca — przeciw tej rezolucji głosował razem z Nadolnym Litwinow. Wynik głosowania był komentowany jako wyraz zupełnego odosobnienia Niemiec hitlerowskich. W kołach niemieckich określano go jako najcięższą porażkę, jaką Niemcy w Genewie dotąd ponieśli.

Z kolei komitet przegłosował wniosek włoski, który w zasadzie wypowiadając się za generalizacją systemu konspiracyjnego, łączył to z ograniczeniem materiału wojennego. Za wnioskiem głosowały Włochy, Szwajcaria, Austria, Węgry i Szwajcaria. Wniosek upadł.

Wreszcie komitet przegłosował propozycję francuską, według której komisja wypowiada się za generalizacją systemu krótkiej służby wojskowej jako najbardziej defenzywnym. Za tym wnioskiem głosowało 21

państw. Delegacja polska wstrzymała się od głosu. Uważa ona, że będzie mogła zająć stanowisko wobec polityki francuskiej dopiero, gdy wyjaśni się całokształt planu francuskiego, którego nieodłączną częścią stanowi przegłosowana propozycja.

Zniesienie lotnictwa wojskowego — celem Konferencji Rozbrojeniowej

Oświadczenie gen. Burhardt-Bukackiego

Genewa, 24. 2. (PAT.) Komitet lotniczy Konferencji Rozbrojeniowej kontynuował debatę nad kwestią możliwości zniesienia lotnictwa wojskowego. Delegat Polski gen. Burhardt-Bukacki oświadczył, że zdaniem delegacji polskiej zniesienie lotnictwa wojskowego winno być celem końcowym prac rozbrojeniowych, ale że cel ten może być zrealizowany tylko etapami i w ścisłym związku z redukcjami w innych kategoriach zbrojeń. Delegat Polski przypomniał dalej, że delegacja polska przypominała się, aby towarzystwa transportów lotniczych podlegały dyrekcji i kontroli organizacji międzynarodowej, kontrola ta,

która winna obejmować również i lotnictwo turystyczne jest nieodzownym warunkiem redukcji zbrojeń lotniczych. Wreszcie delegat Polski oświadczył, że całkowite zniesienie lotnictwa wojskowego musi być poprzedzone stworzeniem międzynarodowej siły powietrznej, która mogłaby udzielać pomocy państwom napadniętym.

W rezultacie debaty, w której szereg delegatów oświadczyło, że sama kontrola lotnictwa cywilnego nie jest wystarczającą dla umożliwienia zniesienia lotnictwa wojskowego, komitet postanowił przedyskutować propozycje dotyczące umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego.

Urlop premiera Prystora

(o) Warszawa, 24. 2. (tel. wł.). Dowiadujemy się, że premier Prystor rozpocznie 24 bm. kilkudniowy urlop wypoczynkowy.

Przesunięcia nastanowiskach podsekretarzu stanu

(o) Warszawa, 24. 2. (tel. wł.). Dowiadujemy się, że poseł Dr. Duch ma być w najbliższych dniach mianowany podsekretarzem stanu w Ministerstwie Opieki Społecznej.

Dotychczasowy podsekretarz stanu w Ministerstwie Opieki Społ. p. Rożnowski będzie mianowany podsekretarzem stanu w Ministerstwie Skarbu, gdzie obejmie prawdopodobnie sprawy budżetowe i podatkowe.

Udział przedstawicieli nauki w posiedzeniu senackiej komisji oświatowej

(o) Warszawa, 24. 2. (tel. wł.) Na sobotę rano wyznaczone zostało posiedzenie senackiej komisji oświatowej dla rozpatrzenia projektu ustawy o szkołach akademickich. Na posiedzenie zaproszeni zostali przez przewodniczącego komisji prezes Akademii Umiejętności prof. Kostanecki oraz rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Kutrzeba celem złożenia opinii o ustawie akademickiej uchwalonej przez sejm.

„Gwarancją pokoju w Europie — silna armia francuska“

Senat Republiki odrzuca redukcję budżetu ministerstw obrony narodowej

Paryż, 24. 2. (PAT.) Po całodziennych dyskusjach senat zebrał się ponownie przedwczoraj o północy, by rozpatrzyć ostatni punkt projektu finansowego rządu: redukcję kredytów ministerstwa obrony narodowej.

Wśród ogólnego milczenia b. prezydent republiki francuskiej Millerand ze zwykłym spokojem i pewnością siebie zabiera głos, wykazując, jakie szkody mogą przynieść w kwestii bezpieczeństwa Francji proponowane przez rząd redukcje. Byłoby to normalnym, gdyby senat przyłączył się do tego rodzaju punktu widzenia Izby. Millerand przytacza słowa pewnego polityka angielskiego, iż „w obecnym stanie Europy gwarancją pokoju staje się silna armia francuska“. Myśl ta powinna być wytyczną dla stanowiska senatu.

Obecna chwila jest, zdaniem mówcy, conajmniej źle wybrana dla skreślenia polityki. Okrojenie kredytów bez żadnego do kładnie obmyślonego planu może być tylko manifestacją przygnębiającą oficerów, którzy i tak są już zdemoralizowani dyskusjami genewskimi, oraz ostatniemi oświadczeniem przedstawiciela Francji na Konferen-

cji Rozbrojeniowej. Senat, na którym oświadczenie ministra Cota w Genewie wywarło wielkie wrażenie, przyzna wywodom Milleranda słuszność.

Millerand przechodzi do omówienia sytuacji w Niemczech, dając krótką charakterystykę. Rzesza wysunęła na czoło swego rządu Hitlera, który żąda wyraźnie i brutalnie rewizji traktatów. Mówca konstatuje z zadowoleniem wzmocnienie sojuszu państw Małej Ententy i kończy energicznym oświadczeniem, że Francja nie może pozostawać bezczynna a przede wszystkim nie może rozbrajać się.

W toku dyskusji przewodniczący komisji marynarki wojennej senator Rio wskazał na konsekwencje, jakie dla marynarki francuskiej pociągną za sobą niewątpliwie redukcje w tych pozycjach. Mówca wskazał na Włochy, które przy stępują do konstrukcji dwóch nowych jednostek łącznej pojemności 15 tys. ton. Niemcy corocznie budują statek na wzór pancernika „Deutschland“. W roku 1936 będą one posiadały już trzy jednostki tego typu. Wobec takiego rozwoju floty w państwach, sąsiadujących z Francją nie można dokonać mniej, niż zastępować stare okręty jednostkami nowoczesnymi.

Z kolei zabrał głos senator Massimy, przewodniczący trzeciej komisji obrony narodowej, podkreślając z naciskiem, że redukcje dotychczas przeprowadzone w pozycjach budżetu ministerstwa wojny czynione były na ślepo. Redukcje te mijają się całkowicie z celem.

W głosowaniu senat uchwalił redukcję proponowaną przez przewodniczących 3-ch komisji kilkuset franków w budżetach obrony narodowej 170 głosami przeciw 133. Tem samym projekt rządowy redukcji kredytów wojskowych został w pierwszym czytaniu odrzucony i sprawa zostanie odsłana ponownie do izby deputowanych.

Deszcz bomb japońskich nad miastami Dalekiego Wschodu

Pekin, 24. 2. (PAT.) Aeroplany japońskie zbombardowały Nan Ling, Pei Piao i Czao Jan. Japończycy kierują transport wojska w kierunku kolei, prowadzącej do Nan Ling. — Oddziały japońskie, które znajdowały się dotychczas w Sui Czung na wschodniej granicy Dżeholu zostały skierowane na zachód.

Czang-Czun, 24. 2. (PAT.) Zgodnie z rozkazem ministra wojny Mandżukko oddziały mandżurskie pod wodzą generała Czang Hai Penga rozpoczęły o północy atak na pozycje chińskie na froncie Dżehol.

Nankin, 24. 2. (PAT.) Chiny odrzuciły kategorycznie żądanie Japonii wycofania wojsk z terenu prowincji Dżehol.

Gabinet Roosevelta

Waszyngton, 24. 2. (PAT.) Z kół demokratycznych zbliżonych do prezydenta Roosevelta informują, iż gabinet Roosevelta już został uformowany, chociaż oficjalnie nie zostało to podane do publicznej wiadomości. Według nieoficjalnych danych, pochodzących z kół demokratycznych skład przyszedłoby gabinetu po objęciu przez Roosevelta władzy prezydenta będzie następujący: sekretarz stanu do spraw handlu Daniel C. Roper z północnej

Karoliny, minister spraw wojskowych gubernator Jerzy Bern ze stanu Utah, sprawy wewnętrzne Harold Ickes z Chicago, departament stanu (sprawy zagraniczne) senator Cordell Hull z Tennessee, skarż — William H. Woodin z Nowego Yorku, rolnictwo — Henry Wallace ze stanu Iowa, marynarka — senator Swanson z Wirginji, praca — panna Perkins z Nowego Yorku, pocztmistrz generalny James A. Farley.

Znamienny głos włoski

w obronie Pomorza

(o) Warszawa, 24. 2. (tel. wł.). Kilka dni temu jeden z większych dzienników włoskich „Resto del Carlino“ zamieścił wyczerpujący artykuł o stosunkach polsko-niemieckich oraz w kwestii Pomorza.

Stwierdzić należy, że artykuł ten utrzymany jest w tonie bezstronnym i rzeczowym. Samo zestawienie faktów przemawia na korzyść Polski. Autor podkreśla **BEZŁOMNĄ WOLĘ CAŁEGO NARODU**

POLSKIEGO OBRONY WŁASNEGO DOSTĘPU DO MORZA, a następnie stwierdza całkowicie naturalny przebieg procesu odniemania Pomorza i pobliskich terenów do czego przyczyniają się w pierwszym rzędzie walory demograficzne i słabość, jaką wykazuje element niemiecki. Zatrzymując się na prawie Gdańską i Gdynię, autor stwierdza słuszność stanowiska Polski, przypominając, że początek zadrażnie-

nia datuje od chwili pamiętnego przeciwstawienia się przez Gdańsk przewoźowi a-municji dla wojska polskiego w krytycznych dla państwa polskiego chwilach.

Artykuł kończy się znamieną uwagą, że również Liga Narodów, do której odwołuje się stale Gdańsk, nie może ograniczać suwerenności Polski wobec W. Miasta i na rzucac jej zmonopolizowania na rzecz Gdańska całego polskiego handlu morskiego.

Liczmy tylko na własne siły Gasnący autorytet Ligi Narodów

Trzy wojny jednocześnie trwające na szerokim świecie — tego nawet dla przyzwyczajonej do nieprzyjemnych sytuacji Ligi Narodów może być za wiele...

Japońsko-chińska, boliwijsko-paragwajska i kolumbijsko-peruwiańska — trzy, jak obszyły.

Pierwszą zajmuje się Liga Narodów już od 17-stu miesięcy, w ciągu których Japonia zdołała stanąć twardo w okupowanej Mandzurji i przygotować sobie stamtąd dobrze przygotowany punkt wypadowy na drugą kolejkę prowincję chińską. — Jehol, Liga Narodów nie mogła ani zapobiec rozlewowi krwi, ani go powstrzymać, ani nawet uniemożliwić jego kontynuowanie w prowincjach, znajdujących się już wewnątrz Muru Chińskiego.

Wielkim głosem woła Japonia, że Liga Narodów nie potrafi zrozumieć jej interesów, nie potrafi pojąć skomplikowanych zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych Dalekiego Wschodu i że dlatego popełnia błąd, poczynając Japonię za zajęcie Mandzurji.

Odmówiono więc Lidze Narodów prawa wyrokowania o zagadnieniach Dalekiego Wschodu — olbrzymiej polaci świata, zamieszkałej przez setki milionów ludzi i wywierającej samą już tylko rozległością terytorjalną przemożny wpływ na losy ludzkości.

Nie ma Liga Narodów prawa zajmowania się drugim kolosem terytorjalnym i gospodarczym — Rosją, bo nowe państwo komunistyczne nie należy do genewskiego związku narodów.

Nie danem jest Lidze Narodów zajmować się trzecim olbrzymiem terytorjum — Stanami Zjednoczonymi A. Północnej, które — mimo iż stamtąd właśnie myśl stworzenia Ligi Narodów po wielkiej wojnie wypłynęła — nie należą do niej również.

A teraz — Ameryka Południowa. Liga Narodów jest bezsilna wobec trwającego od lat sporu pomiędzy dwoma jej członkami, Boliwią i Paragwajem, o pustynne terytorjum Gran Chaco. Skrajną bezsilność okazuje Liga wobec zatargu zbrojnego, który wybuchł pomiędzy Kolumbią i Peru w puszcach dorzecza górnej Amazonki i dziwacznie zwącej się rzeki Putumayo.

Zatarg ten interesuje w szczególności sposób Polskę, ze względu na wiele analogii pomiędzy Letycją a Gdańskiem, dlatego warto przypomnieć choć w paru słowach dzieje tego sporu:

W 1930 roku na podstawie układu, nazwanego „Traktat Salomon-Lozano“, przypadła republice południowo-amerykańskiej Kolumbji wioska Letycja, złożona z 36-u chałup i zamieszkała przez 256 dusz, położona w niedostępnych puszcach nad Amazonką. Wioska otoczona jest przez terytorja republiki Peru i posiada dla Kolumbji to wielkie znaczenie, że daje jej dostęp do tak ważnej arterji komunikacyjnej, jaką jest Amazonka. Dostęp do Amazonki — to dostęp do Oceanu Spokojnego.

Po upływie blisko trzech lat od zawarcia Traktatu Salomon-Lozano, zimą 1933 r. wioska Letycja została okupowana przez luźne oddziały peruwiańskie, a rząd Peru rozgłosił, że stało się to zgodnie z wolą miejscowej ludności, która nie chce należeć do Kolumbji, a pragnie zaliczyć się do grona obywateli republiki Peru. Letycja została w praktyce przyłączona do jednej z sąsiadujących z nią prowincyj peruwiańskich, a Kolumbia poskarżyła się przed Ligą Narodów na zabór przyznanego jej prawnie terytorjum.

Wobec oczywistości pogwałcenia suwerenności terytorjalnej Kolumbji przez Peru — Liga Narodów zajęła zdecydowane stanowisko: — upoważniła Kolumbię do usunięcia z Letycji oddziałów peruwiańskich (nieumundurowanych i rzekomo niepodlegających dowództwu wojskowemu republiki Peru) i do przywrócenia na terytorjum Letycji prawowitej swej władzy.

Kiedy Kolumbia wysłała oddziały wojskowe i kilka kanonerek na rzeki Pu-

tumayo i Amazonkę dla opanowania Letycji — wystąpiły do boju oddziały peruwiańskie, już nie „luźne“, ale zwarte i umundurowane, wyposażone w nowoczesne środki walki zbrojnej, aż do samolotów bombardujących włącznie. Wszczęły one walkę z wojskiem kolumbijskim nie dopuszczając go do Letycji.

Wojna trwa. Liga Narodów, zaalarmowana przez Kolumbię, zajmuje się tą sprawą ponownie, wzywa przedstawiciela Peru, ale ten kpi z dostojnej instytucji, siedzi w Paryżu, nie przyjeżdża wcale do Genewy i nie odpowiada nawet na telefoniczne błagania o przyjazd, odpowiadając, że nie otrzymał instrukcyj od swego rządu. Na dodatek — w stolicy Peru tłum podpalił gmach poselstwa kolumbijskiego, a nieszczeni posesł wraz z rodziną ratował się ucieczką.

Wioska Letycja — mizernych 36 chałup jest przedmiotem krwawej wojny i ożywionych dyskusyj genewskich, bo

poprzez te chałupy prowadzi droga do morza!

Nakazy i telegramsy Ligi Narodów okazały się bezsilne. BEZSILNA BYŁABY TEŻ LIGA W RAZIE EWENTUALNEGO KONFLIKTU ZBROJNEGO W EUROPIE. Każde państwo, tak jak i każda jednostka musi dziś polegać tylko na własnych siłach. Na własne i tylko na własne siły nie oglądając się na gasnący autorytet Ligi Narodów musi też liczyć i Polska i nie czekając na chwilę ostateczną tworzyć już dziś POŁĘŻNY FRONT PRZYSPOBIENIA WOJSKOWEGO I WIELKIEJ, TU ZWŁASZCZA NA POMORZU, POMORSKIEJ ARMII REZERWOWEJ, aby nas nie zaskoczyły kiedykolwiek wstępy jakichś „luźnych“, a potem i „umundurowanych oddziałów“, usiłujących nas odciąć od naszego morza, które jest płucami Polski i oknem Rzeczypospolitej na świat.

Nie wolno dyskutować nad traktatami Silna mowa min. Raczynskiego w Genewie

Komisja główna Konferencji Rozbrojenia kontynuowała doniosłą debatę nad zagadnieniem ujednostajnienia służby wojskowej przez zniesienie armji zawodowej, jak Reichswelra i powszechne wprowadzenie krótkiej służby wojskowej.

Delegat Niemiec, Nadolny, który jeździł do Berlina po instrukcje, a którego mowa jako odpowiedź na sensacyjny występ Cotta oczekiwana była z napięciem, wystąpił z mową ofensywą przeciwko propozycji francuskiej. Nadolny oświadczył, że system służby wojskowej ma drugorzędne znaczenie dla ofensywnego czy też defensywnego charakteru armji. Dla zmniejszenia siły ofensywnej trzeba przedewszystkiem zmniejszyć stan liczebny potężnych armij i zrównać poziom zbrojeń. Decydującym zaś czynnikiem jest zniesienie ofensywnego materiału wojennego. Ujmując swój punkt widzenia w projekt rezolucji Nadolny zażądał od komisji, by odłożyła na później dyskusję nad propozycją francuską i zdecydowała załatwić przedewszystkiem kwestję zniesienia broni ofensywnej i ograniczenia materiału wojennego oraz powołała komitetowi efektywów ustalenie zasad dla zmniejszenia i wyrównania sił zbrojnych. Ten niemiecki projekt rezolucji znalazł się w jaskrawej sprzeczności z poprzednią uchwałą.

Doniosła deklarację natury zasadniczej złożył następnie delegat polski minister Raczynski. Stwierdził on na wstępie, że ramy debaty coraz bardziej się rozszerzają. Delegacja polska od początku zdawała sobie w pełni sprawę jak bardzo to jest niepożądane. Minister Raczynski przytoczył deklarację polską z 6 lutego r., a dalej przypomniał, że na początku zapewniono, iż dyskusja która ma miejsce w komisji głównej nad stroną techniczną rozbrojenia uzależniona jest ściśle od postępów osiągniętych przez komisję polityczną w dziedzinie bezpieczeństwa.

Stwierdziwszy, że konieczne jest wyjaśnienie, czy projekt rezolucji, przedłożonej przez delegację francuską, pozostaje w organicznym związku z całością planu francuskiego, minister Raczynski oświadczył dalej co następuje: — stanowisko zajęte przez Polskę jest jasne, nie jest ono inspirowane żadnymi względami, obcami zadaniom powierzonym konferencji. Zmierzana ona do utrzymania pokoju i zapewnienia warunków prawdzwowej

współpracy międzynarodowej. Delegacja polska sądzi, że prace konferencji nie mogą odstać się od stałych podstaw, na których opiera się cały problem rozbrojenia. Podstawami temi są teksty traktatów i zobowiązań międzynarodowych. Teksty te są ważne. Nie przestały one nas obowiązywać i tylko biorąc je pod uwagę, możemy kontynuować naszą pracę. Ani my, ani komitet efektywów nie ma za zadanie ani nie jest kompetentny dla ich zmian, czy nawet dla dyskusji nad nimi.

Podkreśliwszy w ten sposób kategorycznie, że konferencja nie może zmieniać kanonu traktatów, które muszą pozostać podstawą jej prac, delegat polski przypomniał dalej dominującą zasadę moralną, polityczną i prawną, sformułowaną przez sir Johna Simona, zasadę, że wszelkie przystosowanie siły zbrojnej musi być zgodne z zasadą ograniczenia i redukcji zbrojeń.

Delegacja polska jest przekonana, że KONFERENCJA NIE BYŁABY WIERNĄ SWOJEMU MANDATOWI, GDYBY W REZULTACIE SWYCH DEBAT PRZYNAŁA JAKIEMUKOLWIEK PAŃSTWU PRAWO DOZBROJENIA — to też zastrzega ona sobie zbadanie z tego punktu widzenia wszelkich propozycyj, które mogłyby być uczynione.

W konkluzji minister Raczynski przypomniał, że delegacja polska przedłożyła komisji głównej program pracy, który w dalszym ciągu uważa za najpraktyczniejszy.

W dalszej dyskusji reprezentant W. Brytanji Eden oraz Paul-Boncour skrytykowali projekt niemiecki. Delegat włoski zgłosił następnie ponownie szereg zastrzeżeń do propozycji francuskiej, pozem przewodniczący zaproponował odroczenie debaty.

Ponieważ przewodniczący pominął przytem zupełnie projekt niemiecki, Nadolny zażądał, aby także i ten projekt uznany był za poprawkę do projektu francuskiego. Henderson oświadczył jednak, że jest to niemożliwe, gdyż PROJEKT NIEMIECKI SPRZECZNY JEST Z POPRZEDNIEMI UCHWAŁAMI.

Nadolny chciał zabrać głos celem przedstawienia się temu przejściu do porządku dziennego nad jego przywiezionym z Berlina projektem, lecz Henderson bezwzględnie zamknął posiedzenie, nie udzielając mu głosu.

W świetle przewodu Sądu nie pozostało z „zarzutów“ nic. Natomiast pozostało nowe piętno na czoło Wojciecha Korfante-go, piętno człowieka działającego na rzecz „obcych agentur“.

Plan przejęcia zakładów ks. Pszczyńskiego przez spółkę polską szedł po linii interesów polskich. A zatem jasne, że nie mógł się on podobać p. Korfantomu, bo godził w jego prywatne, pokątne interesy.

Wyrok senackiego Sądu Marszałkowskiego z dnia 21 bm. potwierdza więc i akcentuje wszystko to, co o p. Korfantom orzekł sejmowy Sąd Marszałkowski przed sześciu laty, kiedy to wyrok, podpisany przez Stanisława Thugutta, wyrzucił Korfante go poza nawias ludzi uczciwych, z piętnem sługi kapitalu niemieckiego i intryg niemieckich na czoło.

Te dwa wyroki — to chyba kres ostateczny „działalności“ publicznej tego osobnika.

Wyroki te bowiem niewątpliwie w całej rozciągłości potwierdził wyrok trzeci, wydany przez całą uczciwość i po polsku myślącą opinię społeczeństwa.

Trzy wyroki

Jak wczoraj donosiliśmy, — na posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej publicznie odczytany został wyrok Sądu Marszałkowskiego, zwołanego dla rozpatrzenia „zarzutów“, postawionych przez oślawiony organ Wojciecha Korfante go, katowicką „Polonię“, senatorowi Józefowi Targowskiemu, przewodniczącemu senackiego klubu BBWR.

Po przeprowadzeniu rozprawy, po przesłuchaniu świadków i po zapoznaniu się z materiałem, Sąd Marszałkowski stwierdził, że senator Targowski nie popełnił absolutnie niczego, co nie licowałoby z jego godnością i honorem, jako senatora Rzeczypospolitej.

Tak brzmiało to w języku urzędowym sądu honorowego, Sądu Marszałkowskiego. Ale w języku przeciętnego człowieka, jakim rozmawiamy przecież wszyscy, — oznacza to całkiem prosto, że Wojciech Korfanta w swoim organie rzucił na uczciwego człowieka oszczerstwo, zbudowane na pospolitem łgarstwie.

Opinia publiczna pamięta niechybnie o co chodziło. „Polonia“ w szeregu kolejnych numerów wylała stek plugastw pod adresem kilku osobistości obozu prorządowego, oskarżając je w szeregu nieokreślonych zresztą bliżej „zarzutów“ o „akcję na rzecz ks. Pszczyńskiego“. Nie skonkretyzowano ani jednego zarzutu, nie wyrażono się ani razu jasno. Natomiast owe plugastwa podano w tak prze myślnie sporządzonym sosie „niedopowiedzeń i rzekomych „domyślników“, że czytelnik, nie znajdując w zarzutach nic ścisłego, mógł podejrzewać rzeczy najgorsze, pachnące „skandalem“ czy „aferą“.

Całą tę historję zaś — jak na działalność p. Korfante go przysłało — ogłoszono w przed-

Górny Śląsk — Gdynia Program uroczystości otwarcia magistrali węglowej

W uroczystym otwarciu magistrali węglowej GÓRNY ŚLĄSK — GDYNIA, które nastąpi, jak już donosiliśmy w dniu 1 marca r. b., wezmą udział przedstawiciele rządu z premierem Prystorem na czele, rada nadzorcza Towarzystwa Kolejowego Polsko-Francuskiego oraz grono zaproszonych gości i przedstawiciele prasy.

W dniu 1 marca o godzinie 8 rano wyruszy z Warszawy do Bydgoszczy specjalny pociąg z zaproszonymi gośćmi, który o godz. 11-ej rano przybędzie do Karsznicy, skąd będzie puszczony DO GDYNI PIERWSZY POCIĄG Z ŁA-DUNKIEM WĘGLA.

W godzinach wieczornych odbędzie się w Bydgoszczy bankiet oraz przedstawienie galowe w teatrze. O godzinie 12-ej w nocy nastąpi odjazd pociągu z gośćmi do Gdyni, gdzie po zwiedzeniu urządzeń portowych, kierownictwo eksploatacji magistrali wyda przyjęcie, pozem goście odjadą do Warszawy.

Współpracy międzynarodowej. Delegacja polska sądzi, że prace konferencji nie mogą odstać się od stałych podstaw, na których opiera się cały problem rozbrojenia. Podstawami temi są teksty traktatów i zobowiązań międzynarodowych. Teksty te są ważne. Nie przestały one nas obowiązywać i tylko biorąc je pod uwagę, możemy kontynuować naszą pracę. Ani my, ani komitet efektywów nie ma za zadanie ani nie jest kompetentny dla ich zmian, czy nawet dla dyskusji nad nimi.

Podkreśliwszy w ten sposób kategorycznie, że konferencja nie może zmieniać kanonu traktatów, które muszą pozostać podstawą jej prac, delegat polski przypomniał dalej dominującą zasadę moralną, polityczną i prawną, sformułowaną przez sir Johna Simona, zasadę, że wszelkie przystosowanie siły zbrojnej musi być zgodne z zasadą ograniczenia i redukcji zbrojeń.

Delegacja polska jest przekonana, że KONFERENCJA NIE BYŁABY WIERNĄ SWOJEMU MANDATOWI, GDYBY W REZULTACIE SWYCH DEBAT PRZYNAŁA JAKIEMUKOLWIEK PAŃSTWU PRAWO DOZBROJENIA — to też zastrzega ona sobie zbadanie z tego punktu widzenia wszelkich propozycyj, które mogłyby być uczynione.

W konkluzji minister Raczynski przypomniał, że delegacja polska przedłożyła komisji głównej program pracy, który w dalszym ciągu uważa za najpraktyczniejszy.

W dalszej dyskusji reprezentant W. Brytanji Eden oraz Paul-Boncour skrytykowali projekt niemiecki. Delegat włoski zgłosił następnie ponownie szereg zastrzeżeń do propozycji francuskiej, pozem przewodniczący zaproponował odroczenie debaty.

Ponieważ przewodniczący pominął przytem zupełnie projekt niemiecki, Nadolny zażądał, aby także i ten projekt uznany był za poprawkę do projektu francuskiego. Henderson oświadczył jednak, że jest to niemożliwe, gdyż PROJEKT NIEMIECKI SPRZECZNY JEST Z POPRZEDNIEMI UCHWAŁAMI.

Nadolny chciał zabrać głos celem przedstawienia się temu przejściu do porządku dziennego nad jego przywiezionym z Berlina projektem, lecz Henderson bezwzględnie zamknął posiedzenie, nie udzielając mu głosu.

Ubezpieczeni w Kasach Chorych

Według ostatnich obliczeń statystycznych, w Kasach Chorych na terenie całej Polski ubezpieczonych jest obowiązkowo ogółem osób 2.225.294 osób, w tem 1.495.148 mężczyzn i 730.146 kobiet. Liczba dobrowolnie ubezpieczonych w Kasach Chorych wynosi 6.354 osób, w tem 2.800 mężczyzn i 3.554 kobiety.

Liczba członków rodzin obowiązkowo ubezpieczonych wynosi 2593325 osób. — Ogółem korzystania ze świadczeń Kas Chorych uprawniających jest 4.824.973 osób.

W dniu święta Estonji

Piętnastolecie bratniej Republiki

W dniu 24 bm. Republika Estońska obchodzi piętnastolecie swego istnienia.

Estonja, jako kraj o dogodnych portach morskich, była zawsze łakomym kąskiem dla sąsiednich państw. Przez XIII wiek pa nuje nad nią Dania. W r. 1346 przechodzi pod panowanie Zakonu Teutońskiego, w dwieście lat potem — w roku 1561 — zagarnia Estonję Szwecja, panując nad nią aż do r. 1781, w którym to roku Szwecja odstępuje ten kraj Rosji. Panowanie Rosyjskie w Estonji trwa aż do wybuchu rewolucji w Rosji, proklamowanie zaś Republiki Estońskiej odbyło się w dniu 24 lutego 1918 roku.

Estonję, której powierzchnia wynosi ok. 48.000 km. kw., z północy ogranicza zatoka Fińska, z zachodu — Morze Bałtyckie, na południu Estonja graniczy z Lotwą, na wschodzie z Unją Sowiecką.

Stolicą Republiki Estońskiej jest Tallin (Rewel), założony w roku 1219 nad zatoką Fińska, duży port bałtycki, połączony gęstą siecią kolejową z zapleczem kraju i Z. S. S. R. Ludność stolicy wynosi ok. 150.000 mieszkańców. Drugim większym miastem Estonji jest uniwersyteckie miasto Tartu (Dorpat) z ok. 70.000 mieszkańców.

Ludność Estonji — ok. 1.150.000 mieszkańców, zajmuje się głównie rolnictwem, (ok. 70 proc. ludności). Przemysł estoński reprezentują głównie przedziałnie, papiernie, fabryki zapalek. Przedziałnia bawełny w Kreenholm obok Narwy (na północy Estonji, nad Narwą) należy do większych przedziałni w Europie.

Parlament estoński jest jednoizbowy, składa się z 100 posłów, wybieranych na przeciąg 3 lat. Na czele państwa stoi prezes rady ministrów, będący jednocześnie na szczylnikiem państwa (obecnie jest nim Konstanty Pasts.)

Z okazji przypadającego w dniu 24 b. m. święta narodowego Estonji Towarzystwo Polsko-Estońskie ogłasza następujący komunikat:

Na herbowej tarczy estońskiej republiki stroszą władcze swe grzywy trzy heraldyczne lamparty — godło Estów.

Lampart — królewskie zwierzę, którego myśl ludzka obrała symbolem władczej dumy, hardzego męstwa, wspaniałomyślnej prostoty i przenikliwej czujności.

Lampart — król zwierząt i orzeł — król ptaków, jedyne istoty — które, acz ustępują rozmiarom i siłą niedłemu z zwierząt i niejednemu z ptaków, obdarzone zostały najwyższą godnością, jaką rozporządzał, rozkochany we wzniosłości, potęgze i władzy — monarchiczny instynkt ludów.

Fiasco komunistycznego strajku w Zagłębiu i na Śląsku

Od luźszego czasu proklamowany przez czechosłowackich komunistów strajk na znak protestu przeciwko zamierzeniom reformy ubezpieczeń społecznych przeszedł pod znakiem kompletnego fiaska. Nie strajkował ani jeden zakład przemysłowy. Zapowiadane demonstracje ograniczyły się wyłącznie do rozrzucenia w kilku punktach miasta nieznacznej ilości ulotek o treści antypaństwowej.

Zupełnie podobnego fiasca doznała proklamowana przez komunistów akcja strajkowa w Sosnowcu i Katowicach.

Delegacja przemysłowców litewskich przybywa do Wilna

Jak donoszą dzienniki w początkach marca rb. przybędzie do Wilna grupa przemysłowców litewskich, którzy mają nawiązać rokowania w sprawie ewentualnego handlu i splawu drzewa rzekami granicznymi.

Obustrzenie przepisów

W tych dniach odbyło się w Polskim Związku Bekonowym posiedzenie komisji standaryzacyjnej, na którym rozważana była sprawa uregulowania standaryzacji bekonów w związku z obniżeniem się w ostatnich czasach jakości naszego produktu eksportowego. Powzięto szereg uchwał, obostrzających rygory i usuwających pewne luki w przepisach standaryzacyjnych. Dzięki tym postanowieniom jakość bekonów wywożonych z kraju ulegnie niewątpliwie poprawie.

Na herbowej tarczy Polski rozpościera swe skrzydła srebrnopióry orzeł — na herbowej tarczy estońskiej republiki stroszą swe grzywy trzy heraldyczne lamparty — godło Estów.

Siedemsetletnia zadękała walka o zachowanie języka, kultury i wiary — siedemsetletnia walka o to, aby pozostać by trwać, by istnieć, walka, która była łącznikiem pokoleń, gdzie każde ogniwo było ciągłym, ustawicznym, natężonym wysiłkiem — walka ta zyskała podziw i cześć tych, którzy o niej wiedzą, którzy ją rozumieją, potrafili zaimponować i zachwycić.

Terazniejszość Estów jest godna trzech lampartów stroszących władcze grzywy na herbowej tarczy państwa. Wytężona praca

twórcza praca w każdej dziedzinie życia, umiejętność wmagania i potęgowania własnych wysiłków, doskonałe rezultaty osiągnięte w zarządzaniu własnym, odzyskanem po 7 wiekach państwem, oparcie własnego bytu i własnego rozwoju na przenikliwej polityce, a zarazem na osnowie własnych sił wiara w siebie i we własną przyszłość, granit duszy i stal serc, jako twórczość przyszłości, szczerłość w stosunkach — nie zapala zimna, przemyślana wola osiągnięcia, szukanie oparcia tam, gdzie wyciągnięta przyjaźnie ręką jest mocna i szczerą i uczciwą — stopniowy, a stały rozwój, codziennie zdobyte dnia składane w skarbcu osiągnięć doby — oto terazniejszość estońskiej republiki.

24. II. 1918 — 24. II. 1933

Dziś, w dniu 24 bm. Republika Estońska obchodzi uroczystości rocznicę ogłoszenia swej niepodległości, największego święta państwowego i narodowego. W związku z tem podajemy na zdjęciu naszym piękny widok na górę Zamkową w Tallinie.

Krwawe wybory

„Nie żałować naboju w walce wyborczej”

Z powodu mnożących się z dnia na dzień aktów terroru, szereg stronnictw politycznych zgłosiło protesty na ręce pruskiego ministra Spraw Wewnętrznych Goeringa.

Oprócz centrum, protest na ręce prezydenta Rzeszy Hindenburga i kanclerza Hitlera zgłosiła grupa chrześcijańsko-socjalna.

W związku z zajściami w Krefeld, gdzie na wiecu centrowym pobito b. ministra Stewgerwaldę i raniono szereg osób, wicekanclerz Papen wyraził ostre potępienie sprawcom napaści i jednocześnie zarządził surowe śledztwo. Kanclerz Hitler zaś wystosował wezwanie do towarzyszy partyjnych, zalecając wstrzymanie się od udziału w zgromadzeniach wyborczych, organizowanych przez inne ugrupowania.

W całej Saksonii z polecenia m'n. Rzeszy Fricka zakazane zostały aż do odwołania zgromadzenia publiczne i pochody par

tij komunistycznej. W Gladbach policja skonfiskowała cały nakład 30.000 broszur partii centrowej oraz większą ilość odezw wyborczych. W całej Rzeszy szereg pism uległo zawieszeniu m. in. dzienniki centrowe w Krefeld za opis zajść wczorajszych.

Jak donosi „Königsb. Hartung. Ztg.” b. premier pruski Braun i minister Severing zdołali uzyskać usunięcie plakatu wyborczego hitlerowców w Królewcę, w którym wspomniani ministrowie byli oskarżeni o kradzież 2 milionów marek niemieckich w czasie swego urzędowania.

Plakat przez dobór farb i dźwięki wzbudzał wrażenie urzędowego obwieszczenia, Autorzy plakatu zostali skazani na pnieńszenie kosztów odnośnego postępowania sądowego.

Prasa sowiecka donosi w obszernych depe szach o kampanii przedwyborczej w Niemczech, szykanowaniu prasy robotniczej i represjach przeciwko organizacjom lewicow-

„Nie mogę milczeć”!

List otwarty córki Tolstoja

W dniu 12 lutego córka Tolstoja ogłosiła list otwarty w organi emigrantów rosyjskich „Wozrozdienie”.

„Gdy w roku 1908 rząd carski skazał na śmierć kilku rewolucjonistów, z ust mego ojca wydarł się jęk: „Nie mogę milczeć”. Naród rosyjski przyjął wówczas z sympatią ten jedyne protest przeciw karze śmierci.

Dziś, gdy krwawa walka wre na Kaukazie, a tysiące ludzi skazuje się co dzień na śmierć i na zesłanie, ojciec mój już nie żyje. Czuję obowiązek podniesienia mego stałego głosu, tem więcej, że sama przez lat 12 wespół pracowałam z rządem sowieckim i terror rozwiijał się w moich oczach.

Świat milczał. Miliony ludzi wygnano z ich domów. Zmarli w więzieniach i obozach koncentracyjnych. Tysiące rozstrzelano. Najpierw ludzi wierzących, zakonników, uczonych,

profesorów. Teraz przychodzi kolej na robotników i chłopów.

A świat milczy dalej. Od lat 15 ludzie cierpią niewolę, głód i zimno. Rząd bolszewicki odbiera ludności zboże i inne produkty i wysyła je zagranicę bo potrzebuje pieniędzy nie tylko na maszynę, ale i na propagandę światową.

Naród rosyjski nie ma siły cierpieć więcej. Wybuchają bunt w fabrykach i wsiach Głodni chłopcy tysiącami uciekają z Ukrainy, gdzie im grozi śmierć głodowa, rzucają domy i gospodarstwa.

A co robi rząd sowiecki? Rząd wydaje dekryty o wysiedlaniu setek tysięcy ludzi, a rozstrzelaniom uczesa bunt.

Na Kubaniu całe rodziny kozackie zostały rozstrzelane a 45.000 ludzi wygnano na Sybir.

CZY LUDNOŚĆ BĘDZIE DALEJ MIL-

Senat W. M. Gdańska w obronie Hitlera

Gdańska „Danziger Volksstimme” przed kilku dniami poddała w dłuższym artykule ostrej krytyce akcję obecnego rządu Rzeszy wogóle, a Hitlera w szczególności. Z tego powodu Senat Wolnego Miasta opublikował komunikat piętnujący sposób krytyki osoby Hitlera przez organ socjalistów, konstatując jednak, że wobec uchylecia nie dawno przez Volkstag przy współudziale hitlerowców dekretu prasowego nie jest on w stanie na drodze legalnej zwalczyć podobnego rodzaju akcję prasową, może natomiast jedynie wyrazić żal, że przybiera ona takie formy.

Zabierając z tego powodu głos „Danziger Volksstimme” twierdzi, że w danym wypadku spełni swój obowiązek wyrazić swój opini publicznej i nie zamierza nadal zmieniać pod tym względem swego stanowiska. Przytaczając równocześnie kilka wyciągów z artykułów hitlerowskiego organu tutejszego „Der Vorposten” oraz centrowego „Danziger Landesztg.” skierowanych pierwszy przeciw Hindenburgowi, drugi przeciw Papenowi, pismo zapytuje, czemu i na te wystąpienia Senat nie zareagował.

Druga bomba dla prezydenta Roosevelta w przesyłce pocztowej

Do głównego urzędu pocztowego w Nowym Jorku nadeszła we wtorek z Watertown paczka zaadresowana: „Franklin D. Roosevelt Washington”.

Przesyłka ta przeznaczona dla prezydenta Roosevelta wydała się władzom pocztowym podejrzana, wobec czego otworzono ją i znaleziono w środku bombę.

Bomba ta była zrobiona z pustego pocisku, wypełnionego szczelnie prochem. Pocisk nazewnawrzej był owinięty zardzewiałym drutem. Chociaż siła wybuchowa bomby nie była wielka, mogła ona wyrządzić wielkie szkody w razie nieostrożności przy otwieraniu pudełka, w którym była umieszczona.

Stara przyjaźń nie rdzewieje

Kanclerz Hitler udzielił berlińskiemu korespondentowi „Pesti Hirlap” wywiadu, w którym podkreśliwszy więzy przyjaźni, łączące Niemcy z Węgrami, zaznaczył: „Oba narody przeszły jeden szmat drogi w swych dziejach wspólnie, a przez braterstwo broni w wielkiej wojnie światowej doznały podobnego losu, z czego też bierze początek wspólnota wielu interesów przyszłości obu narodów. Kanclerz Hitler dał przytem wyraz nadziei, że stara przyjaźń pozwoli przetrwać również obecne ciężkie czasy. W każdym razie kanclerz dołoży wszelkich starań, aby ją prolongować, a gdzie to tylko możliwe — pogłębiać.

wym. „Komsomolskaja prawda” nazywa kampanję „krwawą drogą do wyborów”. Szczególne oburzenie prasy sowieckiej wywołało zarządzanie ministra spraw wewnętrznych Rzeszy hitlerowca Goeringa, nakażące „nie żałować naboju w walkach ulicznych”.

CZAJA? Czy pisarze idealisci jak Roman Roland, Barbusse i Shaw dalej będą wielbili raj socjalistyczny?

Kto krzyknie światu: nie mogę milczeć? Gdzie jesteście szampiony miłości prawdy i braterstwa ludów?

Gdzie jesteście chrześcijanie, prawdziwi socjaliści, pacyfisci, pisarze, mężowie stanu?

Czy nie słyszyście wołania o pomoc?

Apel mój nie zwraca się do tych, których sympatje dla bolszewizmu zostały kupione za pieniądze zrabowane ludowi rosyjskiemu. Zwracam się do tych, którzy jeszcze wierzą w braterstwo i równość między ludźmi: do duchownych, do prawdziwych socjalistów, do pisarzy, do polityków do kobiet i do matek. Otwórzcie oczy! Złączcie się w proteście przeciwko katom 160-miljonowego narodu!

Sławy międzynarodowe przed mikrofonami Polskiego Radja

Kierownictwo programowe Polskiego Radja dokłada wszelkich starań, aby przed mikrofonem radiowym przesunęły się w sezonie zimowym na większe sławy artystyczne. Poza powszechnie znanymi nazwiskami wybitnych artystów polskich, których radiosłuchacze zdołali już bliżej poznać, należy podkreślić występy artystów o sławie międzynarodowej, których nazwiska sprawdzają blask na polskie programy radiowe

Począwszy od jesieni 1932 roku radiosłuchacze polscy mogli, mogą i będą mogli napawać się grą szeregu najlepszych wykonawców we wszystkich dziedzinach sztuki muzycznej.

W październiku słyszeliśmy z Wiednia recital słynnej śpiewaczki Elżbiety Schumann oraz pianistów Backhaus'a i Alfreda Hoe'hna

W listopadzie mieliśmy możność słuchania jednego z najwybitniejszych kompozytorów do by współczesnej — Sergiusza Prokofiewa, który grał na wielkim koncercie symfonicznym Filharmonii Warszawskiej oraz w studio Polskiego Radja w Warszawie. Wśród pianistów należy wymienić Aleksandra Unińskiego zdobywcę I-szej nagrody na Międzynarodowym Konkursie im. Chopina oraz młodego, wiele cenionego zagranicą kompozytora polskiego i pianistę Aleksandra Tansmana

Najwybitniejszy polski kompozytor i jeden z najwybitniejszych współczesnych — Karol Szymanowski występował również przed mikrofonem w Sali Filharmonii Warszawskiej, jako współwykonawca swej ostatniej IV-ej Symfonii oraz w specjalnym koncercie kompozytorskim w studio — w grudniu r. ub.

Wśród śpiewaków wyróżniła się mistrzyni koloratury Marja Kurenko, znana poza tem ze swych kreacji na płytach gramofonowych.

W grudniu występowali przed mikrofonem wszechświatowej sławy pianiści: W. Horowitz, i Artur Rubinstein, jak również raz jeszcze Aleksander Uniński, oraz słynny kompozytor niemiecki i wirtuoz altowiolista Paweł Hindemith.

Jako dyrygenci wzięli udział w koncertach Massimo Freccia, Fritz Mahler, G. Hoeberg i K. Georgescu.

Podczas transmisji z Dreżna opery Glucka „Higenja w Aulidzie“ oraz „Tristana i Izolda“ Wagnera mieliśmy sposobność słuchania najwybitniejszych wykonawców operowych niemieckich.

Należy również wspomnieć o transmisji z Genewy występu mistrzów jazzu fortepianowego Wienera i Douceta, którzy w nieporównany sposób interpretowali szereg nowości tanecznych.

W najbliższym czasie przewidziane są występy skrzypka Vasy Prihody dnia 26. 2. ze studia znakomitych pianistów: francuskiego Roberta Cassadessus 24. 2., Alfreda Hoe'hna 16. 3. oraz Mikołaja Orłowa 29. 4. Poza tem przewidziane są koncerty międzynarodowe: 3. 3. z Genewy z udziałem wybitnych artystów szwajcarskich oraz w dniu 8. 3. z Berlina z programem zawierającym IX Symfonię Beethovena do odtworzenia której zaangażowano najznakomitszych solistów Opery Berlińskiej

8-my marsz Sulejówek-Belweder

Dorocznym zwyczajem Komenda Okręgu Stołecznego Związku Strzeleckiego organizuje w dniu 19 marca br. „8-y Marsz Sulejówek — Belweder im. Marszałka Piłsudskiego“

Regulamin marszu został już opracowany i rozesłany pp. Kierownikom Okręgowych Urzędów WF i PW. oraz Komendantom Okręgów i Podokręgów Zw. Strzeleckiego.

Odmienne od zesłanego roku, drużyna marszowa składa się z 13 zawodników wraz z drużynowym, oraz jednego kolarza.

Zgłaszane do marszu drużyny wykazać się winny conajmniej dwukrotną zaprawą marszową z bronią na dystansie przynajmniej 25 klm. O wszelkie informacje dotyczące marszu zwracać się należy do Okręg. Urzędów WF i PW. lub Komend Okręgowych Zw. Strzeleckiego.

Turuści węgierscy

W końcu lutego przybędzie do Polski wycieczka węgierska złożona z około 400—500 turystów. Wycieczka ta organizowana jest na zasadzie wymiany tanych pociągów turystycznych pomiędzy Polską a Węgrami. Ze strony polskiej zorganizowana będzie również wycieczka do Budapesztu.

Ponadto projektowane są także tego rodzaju wymienne wycieczki turystyczne z innymi krajami sąsiadującymi z Polską.

Powyżej przytoczony szereg znakomitości stanowi wyraźny dowód dbałości Kierownictwa Programowego Polskiego Radja o dostarczenie swym abonentom jak najlepszych wykonawców — o utrwalonej sławie międzynarodowej

Na podkreślenie zasługuje fakt, że Polskie Radjo daje swym abonentom możność słuchania pierwszorzędných wykonawców przy szczu-

płym stanie abonentów — dochodzącym zaledwie do 300 tysięcy

Warunkiem nieodzownym umożliwienia Polskiemu Radju dostarczenia swym słuchaczom doborowych wykonawców w jeszcze szerszym zakresie jest zwiększenie liczby abonentów, a co za tem idzie, wzrost zasobów finansowych Polskiego Radja, który umożliwi większe wydatki na koncertowych artystów o sławie międzynarodowej.

Nowe ulgi dla rolnictwa

4 projekty ustaw uchwaliła Rada Ministrów

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Prystera posiedzenie Rady Ministrów, na którym rozpatrzono i uchwalono szereg projektów ustawodawczych.

Rada Ministrów uchwaliła m. in. 4 projekty ustaw, związanych z akcją oddłużeniową w rolnictwie. Są to mianowicie ustawy: 1) o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych, 2) o ułatwieniach dla instytucji kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych, 3) o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw ziemskich, oraz 4) w sprawie zmian w ustawie z dn. 12. 3. 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodar

stwa rolne i w związanym z tą ustawą rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty tych zobowiązań. Pierwszy z tych projektów odnosi się również do zobowiązań hipotecznych, ciążących na nieruchomościach miejskich.

Z innych projektów ustawodawczych Rada Ministrów uchwaliła i postanowiła wnieść do Sejmu projekt ustawy o zatwierdzeniu zmian w statucie Banku Polskiego, o uchynieniu zastosowania przepisów o przebudowie ustroju rolnego do terenów budowlanych oraz o zarobkowym przewozie osób pojazdami mechanicznymi w odrębnych gminach miejskich.

znów się pojawiła.

Należy mieć się na baczności i przy pierwszym objawie przeciwdziałać. Najwierniejszym sprzymierzeńcem są prawdziwe tabletki

Aspirin.

Oddawna znane te tabletki usuwają i łagodzą bóle głowy, przeziębienia, a przez ożywienie krwioobiegu unemożliwiają wystąpienie grypy, a tem samem i gorączki.

Należy zawsze żądać tabletek Aspirin w oryginalnym opakowaniu z czerwoną banderolą i zarejestrowanym znakiem

„Bayer“.

Sprzedają BAYER w aptekach

Ważne przywileje dłużnika

Co należy wiedzieć o zajęciach i licytacjach?

Nowy Kodeks Procedury Cywilnej, udzielił wierzycielowi znacznych możliwości do rychlejszego ściągnięcia swych wierzytelności, czy to za ubezpieczeniem wekslowem, czy też w formie innej. Ale jednocześnie ustalił ów kodeks granice, chroniące dłużnika przed zupełną ruiną, a zwłaszcza w czasie, w którym nie może płacić i narażony jest na cały szereg licytacji.

Ograniczono przedewszystkiem wysokość ceny sprzedażnej na licytacji. Jest ona niezależna od ceny ustalonej przez komornika przy tzw. „zajęciu“. Jest zatem wskazane, ażeby dłużnik już podczas tego zajęcia zażądał od komornika ustalenia wyższej wartości zajmowanych przez niego przedmiotów.

Wedle art. 588 par. 2 może zarówno dłużnik

jak i wierzyciel żądać od komornika odpowiadającej oceny wartości przedmiotów a w koniecznym wypadku mogą żądać powołania w tym celu rzeczoznawcy. Jeśli żąda tego dłużnik, może oszacowanie nastąpić już w czasie zajęcia albo i przy samej licytacji. Wiedzieć należy, że to nie umożliwi bynajmniej przesunięcia terminu zajęcia. Zapisuje się na razie zajmowane przedmioty bez cen, a dopiero przy licytacji dopisuje się ceny wedle uznania rzeczoznawcy. Przy pierwszej licytacji wywołuje komornik połowę ceny szacunkowej. O ile licytanci nie chcą płacić wywołanej ceny, bo okazuje się za drogą, musi się przesunąć licytację na termin następny.

O ile oznacza się godzinę rozpoczęcia licytacji, może ona odbyć się w ciągu dwu godzin

następnych, np. licytacja wyznaczona na godzinę 11 przedpołudniem musi odbyć się najpóźniej do godziny 1 w południe. O ile komornik nie zjawi się do godziny 1, nie można już w tym samym dniu przeprowadzać licytacji i musi się wedle artykułu 606 wyznaczyć całkiem nowy termin licytacji.

W licytacji nie mogą brać udziału jako nabywcy ani dłużnik lub jego żona i dzieci, ani też komornik lub jego urzędnicy.

O ile licytacja nie doszła do skutku, przy usługach wierzycielowi następujące dwa przywileje:

1) Może się zwrócić w ciągu dwu tygodni do komornika z żądaniem wyznaczenia nowego terminu licytacji;

2) może zabrać na swój dług rzeczy z zajęciem, ale w takim wypadku wydaje się mu je za cenę nie niższą, jak 75 proc z ceny szacunkowej.

O ile na te same przedmioty wykonano kilka „zajęć“, może te rzeczy nabyć tylko ten, który ofiaruje najwyższą cenę ponad 75 proc. wartości szacunkowej. Skoro dwaj wierzyciele ofiarują równą cenę, dostaje te przedmioty ten, kto pierwszy dokonał aktu zajęcia.

Jeśli w przeciągu 2 tygodni po upadku pierwszej licytacji nie wpłacił wierzyciel należności na przeprowadzenie nowej licytacji i nie zawiadomił, że chce sam objąć rzeczy, odpada w zupełności pierwotna ważność zajęcia, a dłużnik może czynić ze swymi rzeczami, co mu się żywnie podoba.

Licytacja w drugim terminie zaczyna się od 40 proc. ceny szacunkowej, a nie wolno sprzedawać rzeczy taniej. Jeśli niema na tę cenę wogóle nabywców, licytacja upada, a wierzyciel ma prawo żądać, by mu wydano zajęte przedmioty za połowę ceny szacunkowej.

O ile w drugim terminie licytacyjnym nie ma nabywców na przedmioty, wystawione na licytację, a wierzyciel na nie po cenie oznaczonej nie reflektuje, traci zajęcie w zupełności swą ważność.

Z tego wszystkiego wynika jasno, że licytowanie i wydawanie przedmiotów wierzycielom, zależy od ustalenia wysokości ceny szacunkowej przy zajęciu. Jest zupełnie zrozumiałe, że każdy dłużnik powinien dołożyć wszelkich starań, by oszacowano rzeczy już w czasie zajęcia możliwie najwyżej i bezwzględnie rzetelnie.

Nowy „K. P. C.“ daje pozatem możność wierzycielowi zabrania przedmiotów dla siebie tylko wtedy, jeśli niema wogóle nabywców po cenie wyższej. Jeśli znajdzie się chociażby tylko jeden nabywca, nie wydaje się mu tych rzeczy, a'e one muszą być licytowane, jednak tylko na dwu licytacjach. Następnie traci się zajęcie w zupełności swą ważność.

KTO

nie zainstalował sobie dotąd radja

TEN

krzywdzi siebie, pozbawiając się przyjemności i taniej rozrywki.

Obecnie już za 6 zł. 50 gr. miesięcznie można mieć w domu radjo. odbiornik

Ile należy płacić adwokatom?

Rozporządzenie o wynagrodzeniach adwokatów za czynności zawodowe

Opublikowano urzędowo rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 13 lutego 1933 r. o wynagrodzeniu adwokatów za wykonywanie czynności zawodowych. Rozporządzenie wydane zostało na podstawie przepisów prawa o ustroju adwokatury i przewiduje że adwokat pobiera od klienta honorarium według umowy, a w braku umowy — wedle przepisów rozporządzenia.

Minister sprawiedliwości ustala zasadę, gloszącą, że wynagrodzenie należy się adwokatowi bez względu na wynik sprawy, a umowa między adwokatem a klientem nie ma wpływu na wysokość kosztów prowadzenia sprawy, ulegających zasadzeniu od osoby, która według przepisów prawa obowiązana jest je ponieść. Sąd może podwyższyć wynagrodzenie adwokata w sprawach zawitych, bądź wymagających zwiększonego nakładu pracy, ale jednak podwyższenie wynagrodzenia przez sąd nie może przenosić 100 procent wynagrodzenia ustalonego.

Minister sprawiedliwości ustala zasadę, gloszącą, że wynagrodzenie należy się adwokatowi bez względu na wynik sprawy, a umowa między adwokatem a klientem nie ma wpływu na wysokość kosztów prowadzenia sprawy, ulegających zasadzeniu od osoby, która według przepisów prawa obowiązana jest je ponieść. Sąd może podwyższyć wynagrodzenie adwokata w sprawach zawitych, bądź wymagających zwiększonego nakładu pracy, ale jednak podwyższenie wynagrodzenia przez sąd nie może przenosić 100 procent wynagrodzenia ustalonego.

W dziedzinie spraw cywilnych rozporządze-

nie ustala, że podstawą wynagrodzenia jest wartość egzekwowanego roszczenia. Zasadnicze wynagrodzenie wynosi przy wartości roszczenia do 150 zł — 15 zł, ponad 150 zł do 250 zł — 25 zł, a ponad 250 zł — za pierwsze 250 — 25 zł i za każde rozpoczęte 50 złotych — 5 zł. Przy sprawach do 1000 zł — za pierwsze 500 zł wynagrodzenie wynosi 50 zł, a za każde rozpoczęte 100 zł — 8 zł itd. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości zawiera także taryfę wynagrodzenia adwokatów.

Rozatem rozporządzenie normuje sprawy wynagrodzenia adwokatów za sprawy z pozwu i za sprawy egzekucyjne.

W sprawach karnych wynagrodzenie adwokata zależy od charakteru sprawy, ilości i jakości włożonej pracy i czasu oraz celowości przedsięwziętych czynności. Minimum wynagrodzenia za czynności związane z obroną sprawy w jednej instancji wynosi 15 zł w postępowaniu przed sądem grodzkim, 30 zł — przed sądem okręgowym, 50 zł przed sądem apelacyjnym i 75 zł przed sądem najwyższym.

KRONIKA

sobota
25
lutego

BYDGOSZCZ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Piątek Macieja

Sobota Cezarego

— Dyżur nocny aptek do niedzieli dnia 26 bm. włącznie pełnia: Apteka pod Aniołem ul. Gdańska 65. tel. 3-85, Apteka przy Placu Centralnym ul. Marszałka Focha 10, tel. 19-62 i Apteka B. Tarasiewicza, ul. Orła 8, tel. 1-46.

TEATR MIEJSKI.

Piątkowy wieczór wypełni przesłiczna przebogata w melodie operetka Lecocq'a „Córka Pani Angot” w wykonaniu całego zespołu naszej operetki i atrakcyjnego baletu Ciesielskiego pod batutą L. Hładytowicza „Królowa Pokrzywka” czarowna baśń fantastyka dla dzieci i młodzieży daną będzie w nadchodzącą sobotę o godz. 4-ej i w niedzielę o godz. 1-ej. „Kapitan z Koepenick” w genialnej inkarnacji Justiana ukaże się ostatnie dwa razy w niedzielę po południu po cenach znizowanych i w tani poniedziałek wieczorem.

Jedyny koncert słynnego skrzypka Vasa Prihody w sobotę dnia 25 bm. o godz. 8-ej wiecz. zasługuje na największe zainteresowanie najszerszych sfer. U Prihody nie wiadomo co więcej podziwiać: czy wspaniałą technikę czy też cudowną interpretację utworów. Umie on zastosować w swej technice wprost bajeczne cuda: pizzicato lewą ręką, łuki rąk, podwójne flażolety, perliste tryle i t. d., które wykonuje z pewnością siebie i czystością, przez nikogo dotąd niedościgną. Bilety po cenach przystępnych w Kasie Teatru.

REPERTUAR KIN.

Apollo: — współczesny dramat realizacji Jerzego Jakoby p. t. „Romans królowej piękności”, opiewający tragiczne dzieje kobiety, która zapomniała o obowiązkach żony i matki. Po nadto nadprogram.

Baltyk: — wielki 20-aktowy program sensacyjny w II seriach p. t. „Wyspa zstópionych okrętów” i „Szympane Widmo” Dla młodzieży dozwolone. Początek o godz. 17.

Kryształ: — potężne arcydzieło nowoczesnej kinematografii pt. „Człowiek, którego zabiłem”. Film ten, który wzbudził entuzjazm na największych ekranach Europy, niechybnie i w Bydgoszczy wywoła zrozumiałe zainteresowanie. W roli głównej J. Barrymore. Ponadto nadprogram z tygodnikiem Foxa, który przynosi najaktualniejsze zdjęcia ze świata.

Marysienka — „Tredowata”.

Nowości: — słoneczny film egzotyyczny — ilustrujący życie marynarzy pt. „W każdym porcie dziewczyna”. W rolach głównych Albert Pejean, Lolita Benavente i Jim Gerald. Ponadto doborowy nadprogram.

Rewja: — „S. O. S. na stokach cytadeli”, „Grzesznica z Montparnasse”. Na scenie rewja.

Wojskowe — wyświetla dnia 24 i 26 bm. wielki dramat sensacyjny w 10 aktach pt. „Wyspa rozkoszy”. Nadprogram wesoła komedia i tygodnik. Początek dnia 24 bm. g. 19 i 21, dnia 26 bm. godz. 15, 17, 19 i 21.

Z miasta

— Odnaczenie artysty. Ostatnim rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej został nadany „Medal Niepodległości” artyście i głównemu reżyserowi Teatru Miejskiego p. Kazimierzowi Grek-Koreckiemu.

— XVI koło B. B. W. R. Tramwaje i elekrownie. Walne zebranie w piątek dnia 24 bm. o godz. 18 wiecz. w lokalu Sekretariatu B. B. W. R. przy ul. Mostowej 12. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. O punktualne i liczne przybycie prosi zarząd.

O godz. 17 wiecz. w tymże lokalu zebranie zarządu i wszystkich mężów zaufania. W czasie tym mogą członkowie zalegający za składkami regulować takowe na ręce skarbnika p. J. Kosseckiego.

— Na ślubnym kobiercu. We wtorek wieczorem w kościele OO. Misjonarzy na Bielwskich pobłogosławił ks. Pieprzych związek małżeński zawarty między p. Leonardem Paluchowskim, malarzem-dekoratorem Teatru Miejskiego z panną Wandą Tomaszewską z Bydgoszczy. Młodej parze „Sześć Boże”.

— Baczność Powst. i Woj. O. K. VIII. Zarząd Oddz. Pow. na m. Bydgoszcz zwołuje w poniedziałek dn. 27 lutego 1933 o godz. 20-ej w lokalu „Złoty Róg” przy ul. Grunwaldzkiej róg Chełmińskiej zebranie reorganizacyjne placówki III. Wilczak — Okole. Przybycie wszystkich członków konieczne, sympatycy mile widziani.

— Pamiętacie o Polskim Białym Krzyżu. Każda niemal rodzina ma kogoś z swych bliskich w szeregach odbywających służbę wojskową, który korzysta z pomocy Polskiego Białego Krzyża.

Burzliwy żywot pana Stanisława Nowodworskiego

Zamiast służyć w wojsku wołał robić konkurencję Bankowi Polskiemu

Przed Trybunałem Karnym Sądu Okręgowego w Bydgoszczy toczyła się wczoraj ciekawa rozprawa sądowa przeciwko 26 letniemu handlarzowi domokrażnemu materiałami włókienniczymi Stanisławowi Nowodworskiemu z m. Łodzi, oskarżonemu o świadome uchylene się od służby wojskowej oraz o rozpowszechnianie fałszywych banknotów w Bydgoszczy.

Jak wynikało z przeprowadzonego przewodu sądowego i zeznań świadków, Nowodworski przybył w roku 1919 z Sowieców do Polski i od tego czasu przebywał w stałe w Łodzi, zajmując się handlem domokrażnymi materiałami włókienniczymi. W roku 1926 naturalizował się, lecz już w następnym roku tj. 1927, jako obywatel polski uchylił się od służby wojskowej.

Od tego czasu ukrywał się po rozpadniętych miastach, aż wreszcie przybył do naszego grodu, gdzie mu powinęła się noga.

Zjawił się on mianowicie w towarzystwie jakiegos nieznanego młodzieńca, którego tożsamości nie ustalono, w restauracji „Hotelu Warszawskiego” i po długiej libacji zakrapianej często „wódecznością”, wyciągnął ruchem nonszalanckim banknot stużłotowy, celem uregulowania rachunku wynoszącego zaledwie kilkanaście złotych. Nasunęło to pewne podejrzenie kelnerowi, który wysłał obecnego w re-

stauracji znajomego do kasy dworcowej pod pretekstem zmiany banknotu.

W kasie biletowej rozpoznano bilet bankowy jako fałszywy i spisano odpowiedni protokół. Znajomy po powrocie zakomunikował wszystkim o zakwestjonowaniu przez kasę fałszykatu, na co Nowodworski niezrażony tą nieobowiązkową wiadomością oświadczył kelnerowi, że udaje się do swego przyjaciela po pieniądze, poczem ulotnił się.

Dopiero w kilka dni później udało się posterunkowemu ująć go na ulicy. Aresztowanie Nowodworskiego nastąpiło w samą porę, gdyż miał on zamiar akurat zwiad z Bydgoszczy, — gdzie tak niefortunnie zadebiutował.

Nadmienić wypada, że w tym samym czasie na terenie naszego miasta w różnych punktach pojawiły się fałszywe banknoty 100 i 500 złotych, co nasuwało organom policyjnym podejrzenie że puszcza je w obieg ten młodzieńiec, który dnia krytycznego był razem z Nowodworskim w Hotelu Warszawskim i w ostatniej chwili nierozpoznany przez nikogo „wśląki” jak kamfora.

W wyniku rozprawy sądowej Nowodworski został skazany na łączną karę 3 i pół roku więzienia i utratę praw obywatelskich przez 5 lat.

Oskarżony od powyższego wyroku wniósł apelację.

Z życia Harcerzy bydgoskich

Harcerski Kurs Obrony Przeciwgazowej

W dniach ubiegłych zakończony został 6-tygodniowy Harcerski Kurs obrony przeciwgazowej prowadzony przez komendanta I Hufca Harcerzy ppor. rez. Saroszewskiego. Po odbyciu kursu, 20-tu Harcerzy zdołało harcerską sprawność gazoznawczą, której próbę zdali przed komendantem kursu w obecności członków Komisji porucznika Lindnera, komendanta P. W. na miasto Byd-

goszcz, oraz Dra Fischbacha, lekarza I Hufca Harcerzy. W niedzielę 15 ub. m. po ćwiczeniach w komorze gazowej przeprowadzonych pod nadzorem porucznika Lindnera, odbyły się na zakończenie kursu w lesie Rynkowskim ćwiczenia polowe w maskach. Kurs przysposobił znowu kilku Harcerzy przysposobionych do obrony granic Polski.

Sport strzelecki w Harcerstwie

W ramach strzelań o tytuł mistrza zimowego Związku Harcerstwa Polskiego urządził I Hufiec Harcerzy w Bydgoszczy zawody strzeleckie w dwóch konkurencjach. Mimo nieporównywalnie niskiego poziomu, bo stanęło do zawodów 50 Harcerzy. Osiągniętye wyniki bardzo dobre jak na wiek zawodników (przedpoborowi). W konkurencji starszych I-sze miejsce zajął: Broniec Mieczysław 165

pkt.; II-gie miejsce zajął Joachimowski Tadeusz 165 pkt. W konkurencji młodszych I-sze miejsce zajął Mucha 91 pkt.; II-gie Gil 82 pkt.; III-cie Zieliński Aleks. 81 pkt.; wszyscy z 7-miej drużyny harcerskiej. Zawodnicy zdobyli w poszczególnych konkurencjach miano „mistrza zimowego” I Hufca bydgoskiego. Około 40 uczestników zawodów zdobyło Państwowe Odznaki Strzeleckie.

By Polski Biały Krzyż miał możność wydatnego rozwijania swej pracy w kierunku kulturalno - oświatowym na terenie wojska prowadzonej, z myślą o tych bliskich, którzy tej pomocy potrzebują i którzy z owoców tej pracy korzystają, Polskiemu Białemu Krzyżowi ofiarnością swą dopomóżcie.

Składajcie ilustrowane czasopisma (roczniki z lat ubiegłych) gry towarzyskie, które w świetlicach umilą długie wieczory naszemu żołnierstwu. Czasopisma oraz zapisy na członków (roczna składka wynosi 6 zł.) przyjmuje Sekretariat Polskiego Białego Krzyża w gmachu Starostwa Powiatowego, ul. Słowackiego nr 7 pokój nr. 14 w środy i soboty od godz. 17—19-ej.

— Stowarzyszenie Techników. W piątek dnia 24 bm. o godz. 20.30 we własnym lokalu przy ul. Chocimskiej 5 — referat p. por. Koziańskiego na temat: „O nakładaniu” (spawaniu).

— Jutrzejczy Bal Morski w salach hotelu pod Orłem zapowiada się nadzwyczajnie i jest przedmiotem głównym rozmów w sferach towarzyskich naszego grodu.

— Wieczór karnawałowy Przynosisz Wzrost Kobiet zgromadzi w sobotę dnia 25 b. m. w Kasynie Oficerskim 62 p. p. wszystkich przyjaciół P. W., chcących złożyć dówód sympatii i zrozumienia celów i zadań Organizacji.

— Wojewódzka Komisja Organizacyjna dla kierowców samochodowych i motocyklowych będzie urzędowała w Bydgoszczy w końcu miesiąca marca b. r. Blższych informacji udziela kierownictwo kursów samochodowych. Z. Kuchańskiego w Bydgoszczy ul. 3 Maja 20a Tel. 11—85.

— Ostre strzelanie. Dnia 27 bm. i 1. III. br. przeprowadzać będzie 61 p. p. Wlkp. ostre strzelanie na strzelnicy bojowej 15. Dyw. Piechoty Wlkp. w Jachcicach. Wszelkie drogi w tym kierunku strzeżone będą przez wartowników 61 p. p. Wlkp.

W dniu 25 lutego b. r. przeprowadza 15 Pułk Artylerii Lekkiej ostre strzelanie z lekkich ka-

rabinów maszynowych na garnizonowej strzelnicy bojowej (Jachcice) Zabezpieczenie terenu skutecznie dowództwo pułku przez posterunki wojskowe.

— Kulig. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze — Oddział w Bydgoszczy organizuje Kulig w niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 14-ej. — Zbiórka przy pomniku Sienkiewicza. Trasa Bydgoszcz — Smukała Morzewice luksusowymi sankami i saneczkami. Bilety w cenie zł 3.50 i zł. 2.00 są do nabycia w sekretariacie P. T. K., ul. Libelta 5, i w Orbisie w Be-De-Te.

Zgromadzenie komitetu L. O. P. P.

Komitet Miejski LOPP w Bydgoszczy zawiadamia, że we wtorek dnia 28 bm. o godz. 19 w Państwowej Szkole Przemysłowej odbędzie się Roczne Walne Zgromadzenie Sprawozdawcze Delegatów Kół LOPP, należących do komitetu. Obecność delegatów Kół LOPP jest bezwzględnie potrzebna ze względu na ważne sprawy w związku z organizowaniem o. p. g.

Koła Szkolne zastępują opiekunowie. W programie Zgromadzenia jest wykład inspektora opgaz. Komitetu Wojewódzkiego.

Ze sportu

Mistrzostwa szkół średnich w tenisie stołowym

Tegoroczny turniej ping-pongowy o mistrzostwo szkół średnich zgromadził na zawodach zgórą 40 zawodników Turniej ten zorganizowany przez GKS „Liceum Handlowe” odbył się systemem olimpijskim. Po pięciodniowych zmaganiach eliminacyjnych, mistrzostwo zdobył Fr. Fischer (P. Gimn. Klas.) II miejsce uzyskał W. Raciniowski (PGK), a III miejsce J. Papierkowski (PGK).

W ogólnej punktacji I miejsce zajęło Gimnazjum Humanistyczne, przed Państw. Gimn. Klasycznym.

Sędzią głównym był p. W. Hocheisel

Odezwa

Z początkiem stycznia 1933 roku Komitet obywatelski dla niesienia pomocy bezrobotnym i walki z bezrobociem na miasto Bydgoszcz rozesłał do wszystkich bydgoskich instytucji odezwe wraz z numerowanymi listami składkowymi z prośbą o składki.

Niektóre z tych instytucji dotychczas nie odpowiedziały na powyższą odezwe, wobec czego zwracam się do nich z usilnym apelem, by spełniły swój obowiązek obywatelski i niezawodnie do końca lutego nadesłały (Komitet Bezrobocia — Magistrat) zebrane przez się kwoty, wraz z otrzymanymi listami składkowymi, — względnie doniosły o zachodzących przeszkodach.

Bracia i Siostry Wasze, którzy bez własnej winy nie posiadają środków do życia, oraz ich Dzieci ta Przyszłość Narodu oczekują od Was jak najwydatniejszej pomocy.

Bydgoszcz, dnia 22 lutego 1933 roku.

Przewodniczący Komitetu:

(—) L. Barciszewski, Prezydent miasta.

Członkowie „Strzelca” uczęszczają gremialnie na kursa przysposobienia rolniczego

Przed niedawnym czasem zorganizowano w Bydgoszczy kursa przysposobienia rolniczego, w których wzięło udział 6 zespołów młodzieży wiejskiej z powiatu, kształcącej się na tzw. przodowników. Przodownicy ci mają za zadanie rozszerzać zdobyte na kursie wiadomości rolnicze na terenach swoich ośrodków, spełniając rolę instruktorów.

Przed kilku dniami odbyło się w świetlicy strzeleckiej w Nowymdworze zebranie tamt. od działu Związku Strzeleckiego, na którym naucz Szkoły Rolniczej w Bydgoszczy ob. prof. Pycia wygłosił referat rolniczy. Na obradach tych był również obecny komendant powiatowy WF i PW ob. por. Dońców.

Po wysłuchaniu referatu, 7 obywateli, członków Związków Strzeleckiego zapisało się do zespołu konkursowego przysposobienia rolniczego i uczęszczać będzie na dalsze kursa przysposobienia rolniczego.

Z życia Związku Pracy Obywatelskiej Kobiety

W dniu 21 odbyło się w świetlicy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiety w Bydgoszczy zebranie informacyjne, na którym p. kapitanowa Gorgoszowa wygłosiła aktualny odczyt pt. — „Wada społeczeństwa”, nagrodzony rzesztemi oklaskami.

Z kolei p. Żmigrodzka złożyła obszerny sprawozdanie ze Zjazdu przewodniczących Związku odbytego w dniu 12 bm. w Poznaniu.

Wypełniona po brzezi świetlica świadczyła wyownie o zainteresowaniu się członkami.

Kumulacja dochodów a komunalny podatek dochodowy

Biuo Izby Przemysłowo — Handlowej w Bydgoszczy komunikuje, że w związku z wprowadzeniem do ustawy o podatku dochodowym art. 112a, nakładającego na osoby otrzymujące wynagrodzenie od kilku służodawców obowiązki uiszczania różnicy w państwowym podatku dochodowym — skumulowały niektóre związki komunalne na terenie województwa poznańskiego wynagrodzenia również w celu wymiaru dodatku komunalnego. Wskutek tego wymierzały dodatek komunalny również od dochodów nie przekraczających w poszczególnych wypadkach 15 stopnia skali art. 111, o czym mowa w art. 24 powyższej ustawy.

Na skutek interwencji, jakoteż wniesionych w powyższej sprawie odwołań, wyjaśniła obecnie Izba Skarbowa w Poznaniu, po porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu, że przepis wyżej powołanego artykułu nie wprowadził żadnej zmiany w sposobie obliczania dodatku komunalnego w myśl art. 24 ustawy i kumulacja uposażeń dla celów państw. podatku dochodowego pozostaje wobec tego bez wpływu na wysokość dodatku komunalnego, którego potrącenie następuje każdorazowo przez służbodawcę, przy wypłacie uposażenia.

7 letni chłopiec pod kołami samochodu

W dniu wczorajszym dostał się pod koła autobusu, zajeżdżającego na postój przy Placu Kościeleckich 7 letni Zygmunt Liedtke z Bydgoszczy (Chopina 2). Szofer samochodu PZ 18994 p. Michał Trociński ze Żnina odstawił nieszczęśliwego, który odniósł ogólne obrażenia na całym ciele do domu rodziców.

Jak twierdzą naoczni świadkowie, winę nieszczęśliwego wypadku ponoszą chłopiec, który przebiegał przez jezdnię, lekceważąc sobie sygnały ostrzegawcze.

Kiedyż wreszcie ulice i jezdnie naszego miasta przestaną być „ogródkami jordanowskimi” dla dzieci nieświadomych należytej opieki?

Tajemnicza kartka na torze kolejowym Czyżby uprowadzona przez handlarzy żywym towarem?

Przed kilku dniami znaleziono na torze kolejowym pomiędzy stacjami Czerniewice, a Warzuchewka w powiecie wrocławskim portmonetkę, w której znajdowała się kartka z napisem: „Najmilsza osoba! Jeżeli znajdziesz tę kartkę, to zaraz daj znać policji. Jestem porwaną przez złych ludzi, którzy mnie gdzieś wiozą. Jadę pociągiem nocnym dnia 18. II. 33 r.“ Pod podpisem: *Marja Wilenska* znajdował się dopisek: „Zaraz rzuć to do policji bo czekam — och Boże...“

Zgodnie z żądaniem nieznanego ofiary znajdującej się zapewne w szponach handlarzy żywym towarem, tajemniczą kartkę doręczono natych-

miast wydziałowi śledczemu we Wrocławku. Aparat śledczy puszczono w ruch. Wzdłuż linii kolejowej przy której znaleziono kartkę, skreśloną drżącą ręką porwanej — rozesłano telefonogramy, lecz dotychczas nie zdołano sprawy wyjaśnić.

Dochodzenia napotykały na niezmiernie trudności, gdyż nie zdołano dotychczas ustalić miejsca zamieszkania owej Marji Wilenskiej, która równie dobrze może być postacią zmyśloną przez nieznanego osobnika, chcącego urządzić w ten sposób „kawał“. Dalsze śledztwo niewątpliwie wykaze, czy tajemnicza kartka, znaleziona na torze pochodzi od uprowadzonej przez szajkę handlarzy żywym towarem

Wilenskiej, czy też jest to głupi żart, a raczej — wybryk nieznanego kawalarza.

Podobny wypadek — jak przypominają kroniki policyjne — zdarzył się ub. roku w Bydgoszczy. Mianowicie wówczas wyłowiono w Brdzie zakorkowaną butelkę, w której znajdowała się o równie alarmującej treści kartka, pochodząca rzekomo od jakiejś ofiary handlarzy żywym towarem, uprowadzonej z jednej z bydgoskich kawiarni. Po mozolnych dochodzeniach, policja zdołała stwierdzić, iż śliskie śladem w butelce pochodził od „ofiary“... wódki, która w zamroczeniu alkoholem „zdobyła“ się na tak przewścipny żart.

Dalsze aresztowania

w sprawie nadużyć w Miejskiej Kasie Oszczędności w Grudziądzu

W związku ze sprawą nadużyć jakie wykryto swego czasu w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Grudziądza, jak już podawaliśmy aresztowano kasjera miejskiej kasy głównej Józefa Boraka, urzędnika K. K. O. *Wilhelma Józdziańskiego* i b. urzędnika tejże kasy *Rymkowskiego*.

Obecnie — jak się dowiadujemy — aresztowano onegdaj wieczorem głównego buchaltera K. K. O. *Marjana Komorowskiego*, który pracował niegdyś w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Grudziądzu.

Aresztowania Komorowskiego dokonano na polecenie sędziego śledczego, który prowadzi dochodzenia w sprawie nadużyć ujawnionych w K. K. O. Aresztowanego odstawiono do

dyktacji władz sądowych.

Komorowski znany był w lokalach publicznych, szczególnie w lokalach nocnych ze swego niezwykle tupetu oraz hulawczego życia. W podejrzanych lokalach nocnych był częstym gościem, gdzie tytułowano go „dyrektorem banku“.

Tym tupetem swoim potrafił on

niejednokrotnie zaskoczyć nawet i swych przełożonych, nie dziw więc, że jako człowiek stosunkowo młody i kawaler zajmował w K. K. O. tak poważne stanowisko pobierając dość wysoką pensję.

Ze względu na toczące się jeszcze dalsze śledztwo, szczegóły tej sprawy trzymane są w ścisłej tajemnicy.

JUTRO OSTATNI DZIEŃ

w którym listowi przyjmują
PRZEDPŁATĘ
na nasz dziennik

NA MIESIĄC MARZEC

Inauguracja obwodu Legionu Młodych w Inowrocławiu

Po czteromiesięcznej wytężonej pracy przy gotowawczej na kursie kandydakim obchodząc Legion Młodych w Inowrocławiu w dniu 12 lutego br. uroczystą inaugurację.

Święto swe rozpoczął Legion Młodych na bożenstwie wspólnym o godz. 11 przedpołudniem w kościele garnizonowym, które odprawił ks. kapelan Pilipowski.

O godzinie 16 popołudniu odbyła się w auli Szkoły Wydziałowej, przyozdobionej między innymi pięknym godłem Legionu Młodych, wśród licznie zebranych przedstawicieli władz państwowych, samorządowych, wojskowych, organizacji społecznych oraz licznych gości — podniosła akademja inauguracyjna.

Uroczystość zagościła i słowa wstępne wygłosił komendant Obwodu Inowrocław leg. Obrebski.

Dłuższe przemówienie na temat genezy i zadań Legionu Młodych wygłosił komendant Okręgu Pomorskiego L. M. Napiórski.

Po odczytaniu deklaracji ideowej Legionu Młodych nastąpiła uroczysta chwila ślubowania 28 kandydatów, które odebrał komendant okręgowy leg. Napiórski, poczem Młodzi Legioniści przyjęli oznaki organizacyjne z rak 2 sędziwych weteranów powstania 63 r. ppor. Grzymali-Lagiewskiego i ppor. Wróblewskiego, mających niejaką symbolizować nierozważalność ciągłości walki o szczytne ideały.

Na zakończenie tego aktu podniosłego odegrała orkiestra 59 pp. marsz „Pierwsza Brygada“.

Nowej placówce składali w serdecznych słowach życzenia: w imieniu p. starosty powiatowego p. wicestarosta Śmietanko, zwracając się z gorącym apelem do Młodych Legionistów, by nie ustawiali w walce o wykniętą sobie, szczytne ideały pracy i ofiary dla Państwa. Legion — to symbol walki zwycięskiej. Z kolei w imieniu p. prezidenta miasta życzył p. wiceprezydent Juengst, w imieniu Koła Senjorów p. inspektor Nowakowski, w imieniu

Związku Strzeleckiego, ob. Stańczyk, w imieniu Federacji Związków Obronców Ojczyzny ob. Pawlak, w imieniu BBWR i ZNP „Ognisko“ prof. Kopeć, w imieniu Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet prof. Kopeciowa, w imieniu PW Kolejowego inż. Lisowski.

Uroczystość zakończył komendant Obwodu dziękując, po odczytaniu jeszcze kilku telegramów z życzeniami, licznie zebranym gościom za udział.

Bezpośrednio po inauguracji odbyło się walne zgromadzenie Obwodu pod przewodnictwem szefa pracy Okręgu leg. Sigórskiego, na którym dokonano wyboru nowych władz w składzie: leg. Obrebski — komendant, leg. mgr. Śmietanko — inspektor Obwodu, leg. mgr. Witaszek — rzecznik dyscyplinarny.

Pod sztandarem Związku Strzeleckiego

Uroczyste otwarcie świetlicy ZS w Słonsku pod Inowrocławiem

W ub. niedzielę odbyła się w Słonsku uroczystość otwarcia świetlicy Związku Strzeleckiego. Na uroczystość tłumnie przybyła ludność miejscowa — dziatwa szkolna — w kątnym szeregach stanął oddział strzelecki. Raport odebrał zastępca starosty i p. o. prezesa powiatowego ZS obywat. Śmietanko.

Nastąpił uroczysty moment. Po przemówieniu wstępnym od prezesa Śmietanko dokonano otwarcia świetlicy.

Z kolei zabrał głos ob. Zabielski — prezes miejscowego oddziału, witając serdecznie przybyłych na uroczystość przedstawicieli władz i licznie zebranych gości. Po okolicznościowych deklamacjach, wygłoszonych przez strzelczyńnię i po sprawozdaniu z działalności — złożonym przez obywat. prezesa Zabielskiego ob. Obrebski — pow. ref. wych. obywat. wygłosił referat pt. „Cele i zadania Związku Strzeleckiego

Pierwsza Wystawa Plastyki Pomorskiej poza granicami Regionu

W dniu 26 bm. otwarta będzie w Poznaniu pierwsza w ogóle wystawa plastyków pomorskich poza granicami regionu. Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Poznaniu oddało na ten cel „Grupie Plastyków Pomorskich“ wszystkie swe salony do dyspozycji. W wystawie biorą udział najpoważniejsi artyści regionu pomorskiego, a więc: Stanisław Brzeźkowski, Piotr Chmura, Marjan Faczyński, Józef Kluska, Feliks Kossowski, Tadeusz Mokrzycki, Stefan Szmał, Marjan Turwid, rzeźbiarze Teod. Gajewski, Bolesław Kłobucki, Piotr Tribler.

Z życia kupiectwa w Pelplinie

W ub. środę odbyło Towarzystwo Kupców Samodzielnych w Pelplinie swe nadzwyczajne zebranie. Zebranie zagał p. prezes Pruszek, witając delegata Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, wicedyrektora Niewiakowskiego, — poczem protokół z walnego zebrania towarzystwa odczytał sekretarz p. dyr. Ankiewicz.

Aktualny referat gospodarczy wygłosił delegat Związku, poruszając w nim szereg najistotniejszych postulatów handlu, jak: ubezpieczenia socjalne, zagadnienia podatkowe, problem kartell, sprawy kredytowe, prowadzenie ksiąg handlowych, sprawę nowej procedury egzekucyjnej i inne. Interesujący i szeroko naświetlony referat wywołał żywą dyskusję w której głos zabierali pp. Ankiewicz, Pruszek, Knast, Hasse i inni.

Zapceń, pow. chojnicki

— Z inicjatywy Koła BBWR odbyła się w niedzielę dnia 12 bm. uroczysta akademja z okazji 13 rocznicy zjednoczenia Polski z Morzem. Miejscowe dzieci szkolne pod kierownictwem nauczyciela, ob. Maćkowskiego, wykonały kilka pięknych deklamacji i pieśni. Przemówienie wygłosił ob. Hinz, nauczyciel z Prądzonki. — Ob. Maćko poświęcił krótkie przemówienie je denastej rocznicy koronacji Ojca Św. Po akademji odbyło się walne zebranie Kółka Rolniczego. Bardzo ożywną dyskusję wywołała sprawa ubezpieczeń od ognia. Na zjazd powiatowy wybrano jako delegata Juliana Kamińskiego. — Sprawozdanie za rok ubiegły wykazało żywą i bezinteresowną działalność zarządu Kółka, z prezesem ob. Guczałskim, leśn. państw. z Kiedrowic na czele. Na nowy rok wybrano jednogłośnie do zarządu: prezes — Guczałski, sekretarz — Maćko, skarbnik Hinz.

Prądzonka

— Z życia wsi. Imieniny Pana Prezydenta obchodzono w wiosce naszej uroczystie. Wieczorem dnia 1 bm. odbyła się akademja w sali szkolnej przy licznych udziałach młodzieży i dorosłych. Na program zostały złożone śpiewy, deklamacje i odczyty dzieci szkolnych. Silne wrażenie zrobiło przemówienie miejscowego naucz. ob. Hinsa. Okrzykiem na cześć Dostojnego Solenizanta zakończono obchód.

W rocznicę zjednoczenia Polski z Morzem dnia 10 bm. odbył się również uroczysty wieczorek. Na program zostały złożone śpiewy, deklamacje i odczyty dzieci szkolnych i przemówienie nauczyciela Hinsa, który przedstawił zebranym tysiącletnie zmaganie się przodków naszych z nawałą germańską w obronie Morza i Pomorza, znaczenie morza i floty w życiu Państwa, kończąc apelem do społeczeństwa do jednoczenia się w idei Marszałka Piłsudskiego. Akademję zakończono okrzykiem na cześć Rzplitej, Pana Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego. — Udział tak młodzieży jak i dorosłych był liczny

Falszerstwa tytoniowe

Przykre to bardzo, gdy zamiast oryginalnego towaru dostanie się falsyfikat. Traci na tem nabywca, traci na tem również firma, pod której egidą wypuszczono na rynek sfałszowany towar. A traci przede wszystkim dlatego, że nie wszyscy się zorientują iż mają do czynienia z falsyfikatami, lecz identyfikują podrobiony towar z produkcją firmy. Toteż dość często w kręgu palaczy można usłyszeć zarzut, jakoby produkcja Monopoli Tytoniowych nie była standaryzowana, jakoby od czasu do czasu Monopol Tytoniowy dawał nadszpiegowane zły wyroby.

Każdy rozumie, że na tego rodzaju machinacje może sobie pozwolić drobny nieuczciwy kupiec, ale nie ogromna państwowa instytucja. Nie potrzebujemy więc udawać, że walka z falszowaniem wyrobów Monopoli Tytoniowych leży zarówno w interesie samych palaczy jak i monopolu. Tutaj kilka słów o „produkcji“ falszerzy.

Tutki czyli gilzy dostarczają im pokątne fabryki gilz. Pudełka zaś wykupują zapomocą łancucha pośredników od zbieraczy — specjalistów, między którymi czasem się znajdują nieuczciwi sprzedawcy. Ci ostatni, mianowicie, sprzedając papierosy „na sztuki“, otwierają szczególnie starannie pudełko, aby nie uszkodzić nalepek monopolowej. Falszerz ładuje byle jakie tytoń do podrobionych gilz składa papierosy do pudełka i nalepkę szczerle nalepia. Imitacja więc jest doprowadzona do perfekcji. Jedyną więc poszlaką może być jakość tytoniu. Jeżeli więc palacz otrzyma od sprzedawcy papierosy o zmiennym gorszym smaku, lub o tytoniu zgoła bezwartościowym, niechaj, zamiast narzekać — reklamuje w Polskim Monopolu Tytoniowym.

Tego rodzaju reklamacja z wymienieniem sprzedawcy udaremni pojedyncze usiłowania falszerskie, tem samem więc zabezpieczy palaczy przed przykrymi niespodziankami. S. K.

Chełmno

— Z posiedzeń Rady Miejskiej. W ub. niedzielę odbyło się posiedzenie Rady na którym zaprotęstowano przeciwko ostatnim wystąpieniom Hitlera. Jako członka do komisji rewizyjnej MKK wybrano p. radnego Fr. Lubiańskiego, do Sejmiku powiatowego wybrano większość głosów radnego p. Borzeszkowskiego (BBWR).

Gieldy

Warszawskie notowania walutowe.

z dnia 23 II. 1933 r.

WALUTY.

Table with columns for currency types (Dolary St. Zjedn., DEWIZY) and exchange rates for various locations like Belgja, Gdańsk, Bukareszt, etc.

Notowania ziemliopłodów w Poznaniu

Table with columns for crop types (Dostawa bieżąca, hurtowy) and prices per 100 kg for crops like Żyto.

Table listing grain prices (Pszenvica, Saradela, Groch Victoria, etc.) and their respective prices.

Notowanie kupców zbożowych w Toruniu

Table listing grain prices in Toruń for various types of wheat (Pszenvica dworska, etc.) and other grains.

Programu radiowe

Table listing radio programs for Toruń and Warszawa, including times and program titles like 'Sygnal czasu'.

Chwilka lotnicza i przeciwigazowa; 15,30 Chwilka morska i kolonialna; 15,35 Kierunek ugody polskiej myśli politycznej w latach 1865-1904 - wygłosi p. W. Malinowski. 15,50 Polgodziny tanga w wyk. M. Fogga i chóru Dana.

Sobota dnia 25 lutego.

Warszawa 11,58 Sygnal czasu - Hejnał z Krakowa; 12,10 Płyty gramof. 13,10 Komunikat PIM 13,15 Poranek szkolny ze Lwowa; 14,00 Audycja żołniersko-strzelecka. 15,10 Komunikat Państw. Inst. Eksp. 15,15 Komunikat gospo-

darczy; 15,25 Wiadomości wojskowe - strzeleckie omówi z ramienia Wojsk. Inst. Nauk. - Wydawn. red. J. I. Targ. 15,35 „Od kuliga do kuliga”. Sluchowisko dla dzieci oprac. podług W. Pola. 16,00 Listy od dzieci omówi p. W. Tarkiewicz. 16,10 Płyty gram. 16,20 Odczyt dla maturzystów z Wilna. 16,40 „Możliwości zwycięstwa podczas wojny polsko-rosyjskiej w roku 1831” - (w rocznicę bitwy grochowskiej) - wygłosi p. A. Kawałkowski. 17,00 Audycja dla chorych ze Lwowa; 17,30 Komunikat Centr. Biura Hydr. dla żegluga i rybaków. 17,40 Odczyt pt. „Wycieczka do muzeum im. Majewskiego” wygłosi p. W. Ber. 18,00 Odczyt dla maturzystów pt. „Ignacy Krasiński” wygłosi K. Górski. 18,25 Muzyka lekka. 19,20 Wiadomości ogrodnicze wygłosi inż. W. Pietrzak. 19,30 Na widnokręgu” 20,00 Audycja karnawałowa „Chcę Państwo tańczyć” Wyk. ork. PR. pod dyr. St. Nawrota; 22,05 Utwory Chopina w wyk. Imre Ungara; 22,40 Feljton ze Lwowa 22,55 Komunikat met. Gl. Wojsk. St. Met. dla komunikacji lotniczej i komunikat policyjny. 23,00 Muzyka taneczna.

PRZETARG OFERTOWY.

Starostwo Morskie wydzierżawi na przeciąg trzech lat rybolstwo na granicznej wodzie Lebie, na odcinku od granicy obsz. dw. Tępcz do granicy gminy Tłuczewo na przestrzeni około 1000 mtr. w drodze pisemnych ofert.

Oferty w zamkniętych kopertach z napisem: „Oferta na dzierżawę rybolstwa” przedkładać należy do Starostwa Morskiego w Wejherowie do dnia 1 marca 1933 roku o godz. 10.

Reflektanci winni złożyć wadium w kwocie 30% ofiarowanego rocznego czynszu dzierżawnego w Kasie Skarbowej w Wejherowie, a kwit tej kasy dołączyć do oferty. Do oferty należy również dołączyć zaświadczenie miejscowej władzy policyjnej o posiadaniu warunków na otrzymanie karty rybackiej w myśl art. 94 ustęp 4 ustawy o rybolstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 357).

Warunki dzierżawy można przejrzeć w godzinach od 9-12 w Starostwie Morskiem w Wejherowie, pokój Nr. 28.

Starosta Morski w z. (-) Bolduan, Referendarz.

TORUŃ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 24 lutego sprzedawać będą przy Prostej 23 najwięcej dającym za gotówkę; maszyny stolarskie; o 11 u spedytora Sadeckiego: stół, zegarek, stoliki, lustro; o 12 u spedytora Kulwickiego: 10 kozłów (pressy) i inne.

(-) Rzymyszkiewicz, komornik sądowy.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

24 lutego 1933 roku o 10,30 sprzedaje u sped. Sadeckiego przymusowym przetargiem za gotówkę: stoly, krzesła, bilardy, wina, szklanki, kielszki.

Kozłowski, komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu.

GRUZIĄDZ

LICYTACJA.

W sobotę dnia 25 lutego 1933 roku sprzedawać będą w drodze przetargu przymusowego za natychmiastową gotówkę w Grudziądzu ulica Szpitalna 2 o godz. 10: 1 biurko dębowe, 1 szafę biblioteczną, 1 stół dębowy, 1 kanapę, 2 fotele, hotel biurkowy, 4 krzesła i 1 fortepian. Cena szacunkowa 1065,- zł. Następnie w Grudziądzu przy ulicy Śpichrzowej 19 o godz. 12: 1 szafa do akt, 1 kasę ogniotrwałą, cena szacunkowa 80,- zł. Powyższe przedmioty obejrzyć można 10 minut przed przetargiem.

Ignacy Zielniewicz, komornik Sądu Grodzkiego Rew. V. w Grudziądzu.

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej firmy Górne Młyny Zwoliński i Gronwald Grudziądz postępowanie upadłościowe zastanawia się dla braku masy odpowiadającej kosztom postępowania.

3. N. 8a/31 Grudziądz, dnia 17 lutego 1933 r.

Sąd Grodzki.

Na wniosek Wiery Szulczewskiej z domu Sołtan Walewskiej z Zagórza powiat Morski zarządza się zarządem spadku po przemysłowcu Zdzisławie Szulczewskim z Zagórza zmarłym dnia 22 grudnia 1932 r. w Zagórzu.

Wejherowo, dnia 18 lutego 1933 roku. 4 VI 1/33 Sąd Grodzki.

Advertisement for G. Winogrodzkiego w Wejherowie 8-klasowe gimnazjum żeńskie, including details about enrollment and exam preparation.

OGŁOSZENIE. Nieruchomość położona w Koronowie i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Koronowo tom XXII karta 877 na imię Stanisławy Warszawskiej z domu Pokora, żony rolnika w Koronowie zostanie w drodze egzekucji dnia 9 maja 1933 o godz. 10 przed poł. wystawiona na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem, pokój Nr. 14. Nieruchomość stanowi zabudowany grunt z podwórziem, ogrodem i rolę, o powierzchni 16,11 arów, przyczem czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego wynosi 0,21 talarów, zaś wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego wynosi 1360 mk. Wszelkie podkładki dla zainteresowanych wyłożone są w sekretariacie sądowym do wglądu. Wziankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 26 maja 1931 roku. Zlec. 465/VIII

Koronowo, dnia 11 lutego 1933 roku. Sąd Grodzki.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 24 lutego 1933 r. o godzinie 12 sprzedam na składnicy firmy Hartwig ulica Dworcowa 54 za natychmiastową zapłatą: 50 szt. sześćkątnej stali a 6 mtr. długości.

(-) Czerniewicz, komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy.

Towarzystwo b. Wojaków w Gdańsku

urządza w sobotę, dnia 25 lutego 1933 roku na zakończenie karnawału w salach Stoczni w Gdańsku (Werfiteiseale).

WIELKA ZABAWĘ TANECZNĄ. Liczne niespodzianki! Kabaret! Humor mimo kryzysu, tylko humor.

Bilety wstępu (kryzysowe) G. 1,- Znakomita orkiestra polska! Początek o godzinie 20.

Imieniem Zarządu Tow. B. Wojaków zaprasza JWPana (Szanownego Druha) jak najuprzejmiej do przybycia na powyższą zabawę. Komitet Zabawowy.

Supla'nie, Kurs tańców

kuchnie oraz wszelkie inne meble najtaniej. Grudziądz, Szkolna 11. róg Grodzkiego. Zapisy na nowy kurs przyjmuje A. Różyńska, Grudziądz, Szkolna 11. róg Grodzkiego. 751

Advertisement for 'Własna osada' real estate agency, featuring an illustration of a house and text about property services.

Advertisement for 'Przeprowadzki Transport mebli' and 'Węgiel górnośląski'.

Advertisement for 'Egzystencja' and 'Luówek Szymański'.

Advertisement for 'Drukarnia z w-dawnic-wem' and 'Egzystencja'.

Advertisement for 'Używany' and 'Pierwszorządna obsługa'.

Advertisement for 'Poszukiwana' and 'Grafolog!'.

Advertisement for 'Kurs tańców' and 'Przyjezdna'.

Advertisement for 'Teatr Niemiecki (Elizjum) Bydgoszcz' and 'Muzyka i Suzi'.

Okazja!

Sprzedam korzystnie: fortepian, salon stylowy, cykl krajobrazów, oryginalny malarz Brochockiego, masarz elektryczny, radio 3 lampowe, lotniet Zeiss, baryton, lustra, obrazy, zegary, maszyny do szycia, rowery, plaszcze i detki rowerowe, urządzenie sklepowe, sypialkę malowaną na dach, oddzielne szafy, łóżka, stoly, krzesła, futra; piźmo-robe, szopy i inne, garderobe, obuwie i wiele innych przedmiotów.

„Sklep Okazyjny”

ul. Groblowa Nr. 3, obok Rybnego Rynku, Grudziądz

Indyki

żywe, ca. 1000 sztuk do natychmiastowej dostawy zakupują za gotówkę. Odbiór i w mniejszych ilościach 24 i 25 bm. nastąpi w miejscowościach Toruń, Lubisz, Grębocin, Papowo, Grzywna, Chelmża, Gniewkowo.

Wolniewicz i Ska Toruń

Przedzamcze 20 l. p. (640)

Przyjezdna

poszukuje pracy domowej, gdzie jest okazja nauczyć się gotować. Łaskawe zgłoszenia do „Dnia Pomorskiego” Toruń.

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na marzec 1933 r. i proszę należność — Zł. 3.39 pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____ Poczta _____

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty Zł. 3.39 tytułem prenumeraty *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za marzec 1933 r. potwierdzam.

dnia _____

* Nieostawiasz przekreślić.

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na miesiąc marzec 1933 r. i proszę należność — Zł. 3.39 pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____ Poczta _____

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty Zł. 3.39 tytułem prenumeraty *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za miesiąc marzec 1933 r. potwierdzam.

dnia _____

* Nieostawiasz przekreślić.

